Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэй гарана | № 29 (13824) | 1975 оной февралиин 4, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

ТҮРҮҮШЫН ЗУУТАН

ХЭРЭН. (Түнхэнэй аймаг). «Буряад үнэн» газетын корреспондент Б. Ябжанов иигэжэ мэдээсэбэ: шэнэ түл абалгаа эртээнhээ hайнаар бэлдэhэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод эдэ үдэрнүүдтэ туха сүлөөгүй. Хаа хаанагүй эхэ хонидой отарануудта хурьгад жэгдэ олоороо гаража, хонишод, хурьгашадай ээлжээтэ халуун хаhа түлэг дундаа ябажа байна.

hаяын мэдээгээр колхозой түрүү хонишод Гатаб Шойбонов, Ринчин, Владимир Янданов, Геннадий Халудоров гэгшэдэй даадаг эхэ хонидой отарада ажалладаг хонишод эхэ хонин бүриhөө хурьга абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ, хараалагдаhан түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлбэд.

Тоорын отделениин ахалагша хонишон Г. Шойбонов, Шулуутын отделениин хонишон Владимир Яндановтай мурысэхөөр хэлсээ баталжа, 100 эхэ хонин бүриhөө 130-hаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхээр социалис уялга абаhан юм. Тиин мүнөө эдэ хонишод хараалhан зорилгоёо жэншэдгүй бэелүүлхын түлөө бии хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа байнхай.

hүүлэй дүнгөөр бүхыдөө колхозой хонишод эхэ хонин бүриhөө 85 хурьга абаад, hайнаар түлжүүлжэ байна. Мүнөө эндэхи отарануудта түл абалга үргэлжэлhөөр.

ТҮГЭСХЭХЫ ЖЭЛДЭ ГАБШАГАЙГААР АЖАЛЛАЯ!

БУРЯАДАЙ АССР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ 1975 ОНОЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

Республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, табан жэлэй тодорхойлхы дүрбэдэхи жэлдэ зарим тэды амжалтануудые туйлаhан байна. Жэлэй туршада мяха, hү болон үндэгэ абалга ба бэлэдхэлгэ 10 процентээр, ноохо — 5 процентээр дээшэлээ. Арадай ажахын түсэбhөө үлүү гүрэндэ 268 тонно мяхан, 11,3 мянган тонно hүн, 436 тонно ноохон, 2,4 миллион үндэгэн тушаагдаа. Ниитын бүхы түрэлэй малай, шубуудай тоо олошороо. Сагай байрилай хэды бирагүй байбашье, олохон колхоз болон совхозууд ороохо таряанай, хартаабхын болон огородой эдеэнэй муу бэшэ ургаса абажа, газар тарялангай эдэ продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбөө сүм дүүргэhэн байна.

Зэдын, Кабанскын, Яруунын аймагуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, 1974 ондо мяха, hү, ноохо абалгаая, бэлэдхэлгэеэ нилээд дээшэлүүлжэ, ниитын малай тоо толгой олошоруулаа.

Мүн олон колхоз болон совхозууд, фермэ болон бригадануудай коллективүүд социалис мүрысөөндэ ехэ амжалтануудые туйлажа гарaa.

Кабанскын совхозой коллектив республика дотороо түрүүлэн, табан жэлэй түсэбтэ даабари бэелүүлхэ талаар абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргээ. Юhэдэхи табан жэлэй үнгэрhэн жэлнүүдтэ энэ совхоз түсэбhөө үлүү 7,4 мянган центнер мяха, 8,4 мянган центнер hү, 1,82 миллион үндэгэ, мүн 16 мянган центнер ороохо таряа болон 30,5 мянган центнер хартаабха гүрэндөө худалдаа.

Байгалай совхозой В. Г. Клеменинэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригада 960 гектарай талмай бүриhөө 19,5 центнер ороохо таряа ургуулжа абаа.

Сэлэнгын совхозой суута hаалишан, Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тадмишина даажа байhан 20 үнеэдэйнгээ тус бүриhөө 5833 килограмм hү hаагаа гэхэ гү, энэнь абаhан уялгаhаань 633 килограмм ехэ болоно. Тэрэ 22 тугал абаа.

Республикын солото хонишон Дмитрий Яковлевич Свистуновой хүтэлбэрилдэг хонишодой бригада гайхамшагта амжалта туйлаа. 100 хонин бүриhөө 150 хурьга абажа томо болгоо, хонин бүриhөө 4,5 килограмм ноохо хайшалаа.

Түрүү аймагуудай, колхоз болон совхозуудай, фермэ болон бригадануудай коллективүүдэй, тарялан болон фермэ дээрэхи олон түрүүшүүлэй туйлалтанууд хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашадань хүгжөөхэ талаар колхоз, совхоз бүхэндэ айхабтар ехэ арга боломжонуудай бии байhые гэршэлжэ үгэнэ.

Бидэнэр, механизаторнууд болон таряашад, мал ажалай фермын хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадажа, КПСС-эй ЦК-дэ, партида, совет арадта хандаhан Хандалгада харюу болгон, 1975 оной — табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түсэб болон даабаринуудые хугасаанhаа урид дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ, гүрэндөө ехэ, hайн шанартай, хямда үнэтэй продукци худалдаха гэhэн социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлэе гэжэ хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ уряалнабди.

Арга боломжонуудаа бодомжолжо үзөөд, газар тарялангай болон мал ажалай продуктнуудые абаха ба бэлэдхэхэ талаар иимэ дүнгүүдые туйлахын түлөө тэмсэхэ гэжэ бидэнэр шиидээбди:

Газар тарялангай продуктнуудые ехээр абаха ба бэлэдхэхэ талаар

Колхоз болон совхозуудта ороохо таряа талалгые 747 мянган тоннодо, хартаабха — 83 мянган тоннодо, овощ — 35,8 мянган тоннодо хүргэжэ, адагынь 1,3 миллион тонно шэмэтэ тэжээл, 550 мянган тонно бүдүүн тэжээл бэлэдхэжэ абаха. Гүрэндөө 130 мянган тонно ороохо таряа, 36 мянган тонно хартаабха, 30 мянган тонно овощ худалдахабди. Энэ зорилгоор:

— хабарай тарилгын эхилтэр бии байгаа бүхы техникээ, үрэhөө сүм бэлэн болгожо, бүхы ажахынуудта механизаторнуудай бүгэдэ ниитын hуралсал эмхидхэжэ, дуталдаад байhан механизаторнуудай тооё хүсэлдүүлхэ, нэгэдэхи-хоёрдохи классайхидые бүхы механизаторнуудай 60 процентдэ хүргэхэ. 25—30 мянган гектар шэнэ газар хахалжа, ашаглалгада оруулха, ороохото ургамалнуудай тарилгые 630—650 мянган гектарта хүргэхэ, тарилгын хубаарилгые hайжаруулха. Хабарай тарилгые агротехническэ богони болзорто, hайн шанартайгаар үнгэргэжэ, имагтал эрхим шанартай, нютагай байдалда таараха сортын үрэhэ хэрэглэхэ. Эртын ороохото болон ороохон буурсагтай ургамалнуудай тарилгые бүхыдэнь паар дээрэ, hайнаар элдүүрилэгдэhэн намарай паар дээрэ хэхэбди. Тиимэhээ тарилгын эхилтэр үтэгжүүлэгдээгүй намарай паар дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулха байна;

— 15 колхоз болон совхоздо газарай хүрьhэ гэмтэлгэhээ хамгаалха агротехническэ бүхы хэмжээнүүдые хэрэглэхэ;

— 40 мянган гектар тарялангые тарилгын урда тээ, мүн ургамалай ургажа байха үедэ уhалха хүдэлмэриие эмхидхэхэ. Бүлүүр станцинуудые болон холбогдодог хоолойнуудые хэрэглэжэ, хабартаа адагынь 10 мянган гектар тарялан ундалуулха;

— ороохото ургамалнуудай 280 мянган гектар тарилгые авиахимическэ аргаар буртаг ногоонhоо сэбэрлэхэ;

— кукурузын, наран сэсэгэй болон силосэй бусад ургамалнуудай бүхы тарилгые бусад ургамалнуудтай холижо, hайса үтэгжүүлэгдэhэн газарта тариха. Силосэй ургамалнуудай болон корнеплодуудай таригдаха газарта адагынь 20 мянган тонно наг шэбхэ тарааха:

— бүхы колхоз болон совхозуудта кукуруза, хартаабха болон корнеплодуудые, мүн ороохо таряанай үрэhэнэй участогуудые ажахын тоосоото оньhожоруулагдамал звенонуудай хүсөөр ургуулха.

Ургаса дээшэлүүлхэ эдэ болон бусад арга боломжонуудые хэрэглэhэнэй ашаар гектар бүриhөө 12 центнерhээ бага бэшэ ороохо таряа, 90 центнер хартаабха, 165 центнерhээ бага бэшэ овощ ургуулжа абаха.

Мухар-Шэбэрэй аймагай механизаторнууд болон таряашад дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абаа. Эдэнэр 1 миллион центнер ороохо таряа абахаар гэхэ гү, али гектарай 15 центнер ургуулхын түлөө тэмсэхэ юм. Аймагай колхоз болон совхозууд гүрэндөө 250 мянган центнер таряа, тэрэ тоодо 20 мянган центнер түсэбhөө үлүү худалдаха байна.

Улаан-Үдын аймагай хартаабхашад болон овощ ургуулагшад гектарай 100 центнер хартаабхын ургаса абахын түлөө, гектарай 160 центнер овощ ургуулжа, гүрэндөө 10 мянган тонно хартаабха, 11,7 мянган тонно овощ худалдаха уялга абаа.

Газараа ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхын, адууhа малаа тэжээлээр hайса хангахын түлөө тэмсэхэ хэрэгтэ сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ гээшэ ехэ удха шанартай.

Республикын луговодууд уhалагдадаг сабшалангай гектар бүриhөө адагынь 20 центнер, хээрын сабшалангай гектар бүриhөө 10—12 центнер үбhэ хуряажа абахын түлөө тэмсэхэ байна. Үбhэ ногооной үндэр ургаса абахын тула сабшалангаа саг соонь hайн шанартайгаар уhалха, бии байгаа наг шэбхэ болон минеральна үтэгжүүлгээ бүхыдэнь хэрэглэжэ, ургасын хойноhоо hайнаар харууhалха, сабшалангаа хамгаалха шухала.

Уhанай ажахын эмхи зургаануудтай болон «Сельхозтехника» нэгэдэлэй оньhожоруулагдамал отрядуудтай хамта ажаллажа, тэдэнэр 25 мянган гектар сабшалан үндэhөөрнь hайжаруулхаар, 50 мянган гектар сабшалангай хүрьhэ дээгүүрнь hайжаруулхаар хараална. Мүн 4 мянган гектар hайжаруулагдамал бэлшээри хорёолжо, 3,1 мянган гектар газар шэнээр, 4 мянган гектар хатаагдаhан намаг газар уhалдаг болохо зорилготой.

Тэжээлэй шанар hайжаруулхын тулада бидэнэр 1975 ондо адагынь 70 мянган тонно сенаж бэлдэхэ, 100 мянган тонно үбhэ тюк болгон ябталха, витамин элбэгтэйгээр хуряажа абаха. 18 мянган тонно ногооной витаминтай гурил гаргаха. «АВМ» түхэлэй агрегат бүхэнөөр сезон дотор адагынь 300 тонно гурил гаргаха уялга абанабди.

Баян ургаса абахын тула агротехникээ наринаар баримталха, тарялан болон сабшалан дээрэ бүхы техникээ hаадгүйгөөр хүдэлгэхэ шухала байhые мэдэржэ, республикын механизаторнууд болон таряашад газар тарялангай культура дээшэлүүлхын, ажалай бүтээсэ ехэ болгохын, машинануудай техническэ арга боломжыень хүсэдөөр хэрэглэхэ, тэрэниие зүбөөр хадагалжа, удаан саг соо ашаглахын түлөө үсэд шангаар тэмсэхэ байна. Үтэгжүүлгэнүүдые ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхын, запасной частьнуудые, түлишэ тоhоолгын материалнууд болон бусад эд хэрэгсэлнүүдые, мүнгэ зөөриие гамтайгаар гаргашалжа, продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулхабди. Бүхы юумэндээ гамтайгаар, эзэн ёhоор хандаха байнабди.

МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДЫЕ ЕХЭЭР АБАХА, БЭЛЭДХЭХЭ ТАЛААР

Адууhа малhаа абтадаг продуктнуудые саашадань ехээр үйлэдбэрилхэ, бэлэдхэхэ арга боломжо хангажа, гүрэндэ 69 мянган тонно мяха, 135,5 мянган тонно hү, 7,5 мянган тонно ноохо, 98 миллион үндэгэ худалдаха.

Гүрэндэ hү, үндэгэ худалдаха арадай ажахын түсэбые болзорhоонь урид декабриин 20 болотор, мяха худалдаха түсэбые декабриин 28 болотор дүүргэхэ. Энээнэй ашаар арадай ажахын түсэбhөө гадуур гүрэндэ табан жэл соо 16 мянган тонно hүн, 1,3 мянган тонно мяхан, 55 миллион үндэгэн худалдагдаха байна.

Кабанскын совхозой коллектив 1975 ондо гүрэндэ түсэбhөө гадуур 2300 центнер мяха, 1000 центнер hү, 130 мянган үндэгэ, 5000 центнер хартаабха худалдаха гэжэ нилээд шангахан угтамжын түсэб абанхай.

Тэрэшэлэн Хяагтын аймагай «Родина», Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Баргажанай аймагай Уланай, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра», Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозуудай гэшүүд мал ажалай продуктнуудые ехээр абаха, бэлэдхэхэ талаар дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абанхай. Мүн Санагын, Хяагтын, Дзержинскиин нэрэмжэтэ, Яруунын, «Комсомольский» болон бусад совхозуудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай коллективүүд ехэ уялга абаhан байна.

Энэ ехэ уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула хонишод, малшад, hаалишад, мал ажалай бүхы хүдэлмэришэд адууhа малайнгаа үбэлжэлгые эмхитэй hайнаар үнгэргэхэ, бүхы абтаhан түл түрэсые бүтэн бүриноор түлжүүлхэ, түргэн томо болгохо, бии байhан үбhэ тэжээлые бодомжотой зүбөөр гаргашалжа, тэрэнэй үндэhөөр малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа зорюулха байhаниинь элитэ.

Хонишоднай байгша ондо 750 мянган хурьга абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ гэхэ гү, али зуун эхэ хонин бүриhөө 85 хурьга түлжүүлхэ, хонин бүриhөө 3 килограмм ноохо хайшалха, хониной мяха абалгые бүхыдэнь 2000 тонноhоо бага бэшээр дээшэлүүлхэ.

Хониной мяха ехээр абаха, гүрэндэ тушаагдаха хонидой шэгнүүрые ехэ болгохын тула ажахы бүхэндэ мяханда тушаагдахаар голодоhондо гаргагдаhан эхэ хонид, түлгэ, эрьенүүдые түргэнөөр шахан таргалуулха хүдэлмэри эмхидхэхэ байна.

Республика дотороо хонин ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда мүрысөө үүсхэhэн Зэдын аймагай хонишод энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриhөө 92-hоо үсөөн бэшэ хурьга абаха, хонин бүриhөө 3,4 килограмм ноохо хайшалха, гүрэндөө 14,7 мянган центнер ноохо, 34,8 мянган центнер хониной мяха худалдаха гэhэн дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаа.

Үнеэдэй харууhа тэжээлые нарин hайнаар эмхидхэжэ, хаhа болзорыень алдангүй үрэжүүлээд, тугаллахаhаань урид зүбөөр харууhалжа, эдеэлүүлжэ, hайнаар hаагаад, hү hаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд энэ үе соо үнеэн бүхэнэй hү шэмые 100 килограммаар дээшэлүүлхэ болоно. Тиигэжэ тэдэнэр үнеэн бүриhөө 1950 килограмм hү haaxa, үнеэн бүхэнhөө тугал абаха уялгатай. Мүнөө үбэлжэлгын үедэ үбhэ тэжээлэй багашалhые hаань, продукци ехээр абахын түлөө тэмсэхэ гээшэ нангин уялгамнай гэжэ тэдэнэр тоолоно.

Үбэлжэлгын үедэ hаалиин малай hү шэмые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэе гэжэ Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишад, малшад республика дотор үүсхэл гаргаhан байна. Тэдэнэр үбэлжэлгын үедэ нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 1000 центнерээр гэхэ гү, али 15 процентээр ехэ hү абажа, гүрэндэ худалдаха уялга абаа.

Энэ үүсхэлыень hаалиин фермэнүүдэй коллективэй дунда дэлгэрүүлхэ гээшэ республика дотор сагаан эдеэ ехээр абаха зорилгоёо дүүргэхэ хэрэгтэмнай ехэхэн удха шанартай.

Мяха абаха, гүрэндэ худалдаха социалис уялгые дүүргэхэ хэрэгтэ гахайн болон шубуунай фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд баhал горитой хубита оруулха байна. Кабанскын, Улаан-Үдын, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Хяагтын, Прибайкалиин, Загарайн аймагуудай гахайшад 170 мянганhаа үсөөн бэшэ поршоонхо абажа, шахамал гахай бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдээ дунда зэргээр 450 грамм хүрэтэр нэмэхэ, хамта 11 мянган тонно шэгнүүртэй 120 мянган гахай шахажа тушааха уялга абаа.

Кабанскын, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй аймагуудай шубуушад 3,1 миллион галуу болон нугаhа тэжээжэ, гүрэндөө 8,3 мянган тонно гэхэ гү, али нёдондо бүхыдөө абтаhанhаа 1,4 мянган тонноор ехэ шубуунай мяха худалдажа, үйлэдбэриин шэнэ хэмжээндэ хүрэхын түлөө тэмсэхэ юм.

Арадай ажахыдахи бүхы хүдэлмэриин шанарые эрид hайжаруулха, эрдэм-техникын дэбжэлтын асуудалнуудта, үйлэдбэриин хүтэлбэрилгые hайжаруулха хэрэгтэ саг үргэлжэ анхарал хандуулха, тэрэнэй үндэhөөр үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ гэжэ КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленум эрилтэ табяа.

Энэмнай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдые, хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэдые үйлэдбэри дээрэхи ажалай эмхидхэлые hайжаруулхын, технологиень улам нарижуулхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдохыень баадхана. Ажахынууд доторой, мүн ажахынууд хоорондохи үйлэдбэриие мэргэжүүлхэ, томодхохо, хамтаран эрхилхэ онол аргануудые улам hайжаруулхын түлөө, мал ажалые эрхилхэ шэнэ түрүү онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ, фермэнүүдтэ племенной болон зоотехническэ хүдэлмэриие hайжаруулха, продукциин шанарые дээшэлүүлхын тула тэдэнэр эдэбхитэйгээр хүдэлхэ болоно.

Мал ажалай ашаг үрые дээшэлүүлхын тула колхоз, совхозуудта мяха, hү, үндэгэ абалгые промышленна онол аргаар эрхилхэ, фермэнүүдые бүхыдэнь оньhожоруулха, тэндэхи ажалай технологиие шэнэдхэн хубилгаха шухала.

Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула 1975 ондо түрүүшын ээлжээндэ Улаан-Үдын, Хяагтын аймагуудтахи ажахынууд хоорондын гахай шахалгын комплексые барижа ашаглалгада оруулха, ашаг шэмэ ехэтэй үнеэд болохо гунжадые түлжүүлхэ зорилготой малай копмлексые Ивалга тосхондо бариха, мүн Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо галуу үсхэбэрилхэ комплекс, Ивалгын ОПХ-гай, Калининай нэрэмжэтэ совхозой, Зэдын аймагай «Заречный» совхозой, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой, Хурамхаанай аймагай hахалиин совхозой, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой, Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой hаалиин томодхогдоhон фермэнүүдые гүйсэд оньhожоруулха, Онохойн совхоздо кролик үсхэбэрилхэ оньhожоруулагдаhан фермэ бариха гэхэ мэтэ томо барилгануудые ашаглалгада оруулха байнабди.

Мүнөө шэнээр баригдажа, шэнэдхэн заhагдажа байhан малай, шубуудай фермэнүүдтэ ажал хүдэлмэриинь шэнэ түрүү аргаар эмхидхэхэ, адууhа малые харууhалха бүхы ажалые электрын, оньhон машинын хүсөөр хэдэг болохо зэргэтэйбди.

Энэ жэлдэ бүхыдөө 16,3 мянган үнеэдые байра дээрэнь оньhон машинаар haaxa, 24,6 мянган үхэр, 57 мянган гахай байра дээрэнь байлгаад, үбhэ тэжээлынь оньhон машинаар хубаарилжа үгэхэ түхеэрэлгэнүүдые тодхохо, мүн 16 мянган үхэрнүүдэй, 56 мянган гахайн байранууд соохи шэбхэ шабааhанай оньhон машинаар, өөрөө урдан гаража байха түхеэрэлгэнүүдые тодхохобди гэжэ «Бурятсельхозмонтаж» трестын хүдэлмэришэд, аймагуудай «Сельхозтехникын» нэгэдэлнүүдэй болон колхоз, совхозуудай механизаторнууд хамтаран нэгэ уялга абаhан байна.

Байгша ондо колхоз, совхозуудта үнеэд болон тугалнуудые уянгүйтөөр, амяар амяарайнь байлгадаг болохо тушаа эхилhэн хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ, шубуудые багахан таhалганууд соо доронь hэрхигэр полтой байлгаха, малай байра соо тааруу зохид температура байлгаха, холимол шэмэтэй тэжээл буйлуулан бэлдэхэ оньhожоруулгануудые тодхохобди.

Ажалай технологиие нарижуулhанай, адууhа малай харууhа, тэжээлые hайжаруулhанай, хүдэлмэриинь оньhожоруулhанай ашаар мал ажалай бүхы үрэ дүнгүүдэй шанарые hайжаруулхабди. Саашадаа шэгнүүр ехэтэй үхэрнүүд, хонидые болон гахай, шубуудые олоор тушаахаяа болижо, мяха, hүнэй шанар hайжаруулха, муу шанартай ноохоной бэлэдхэлэй пунктда орохыень бага болгохо ёhотойбди. Үхэр бүхэниие дунда зэргээр 360 килограммhаа бага бэшэ, хонин бүхэниие 38 килограмм, гахай бүхэниие 98 килограмм хүрэтэр шэгнүүртэй болгожо гүрэндэ тушаахабди.

1975 ондо абаhан уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхэ, урма зориг, эдэбхи үүсхэл ехэтэйгээр хүдэлхэ бүхы эрхэ байдал манай орон дотор бии гэжэ бидэ hайн мэдэнэбди. Бидэнэй өөhэдымнайл хүсэл оролдолгын, урдаа байhан зорилгые, КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүдэй зорилгонуудые ойлгожо, хүн бүхэнэй hайн hайхан сэдьхэлhээ эрмэлзэн хүдэлөөл hаань, бүхы табан жэлэймнай түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ гэжэ мэдэнэбди.

Колхоз, совхоз, фермэ, бригада бүхэнэй коллективүүдэй түсэб, даабаринуудаа үдэр, hара бүри дүүргэхынь, гээгдэгшэдэй байхагүйн тула бүхы хэрэгтэй юумэ хэхэ, ажалай, үйлэдбэриин журам шангаржа hали-боли, эмхидэл муутай, үрилтэ хоролто хэдэг ябадалтай эрид тэмсэхэ ёhотойбди. Тиигэжэ социалис мүрысөөнэй тугые үшөө дээрэ үргэел гэжэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые бидэ, республикын эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад уряалнабди.

Совет арадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда илаhанай 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө Шэтын областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэй заншалта социалис мүрысөөгөө улам эдэбхитэйгээр дэлгэрүүлхэбди.

Энэ уялга 1975 оной январиин 27-дө республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ хэлсэгдэжэ баталагдаа.

ТАСС

ШЭНЭ hОНИН

А. ГРОМЫКО ДАМАСКДА

ДАМАСК. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко хани ёhоной албан хэрэгээр февралиин 1-дэ ерээ.

А. А. Громыко Дамаскда ерэжэ байхадаа иигэжэ мэдүүлбэ: «Бидэнэр аха дүүгэй холбоотой Сириин Араб Республикада хани ёhоной албанай хэрэгээр ерэбэбди.

САР-ай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзалганууд ба хөөрэлдөөнүүд хоёр талые hонирхуулдаг олон асуудалаар хоёр талын ашатай үрэтэйгөөр болохо гэдэг болонхой. Тэдэнэй үедэ Дүтын Зүүн зүгтэ байдал заhаруулха, Дүтын Зүүн зүгтэ бата бэхи эб найрамдал тоггоохо асуудалые түрүүшын ээлжээндэ нэрлэжэ болохо байна.

Араб арадуудай зүб хэрэг тушаа Советскэ Союзай бариматалдаг залан, сэхэ хараа бодол хубилашагүй зандаа үлэнэ гэжэ дахинаа тусхайлан тэмдэглэхые хүсэхэ байнаб.

1967 ондо эзэмдэгдэhэн бүхы араб газар нютагуудhаа Израилиин сэрэгүүдэй гаргагдахые, Палестинын араб арадай хуулита национальна эрхын хамгаалагдахые, Дүтын Зүүн зүгтэ хабаатай бүхы асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ Женевскэ эбэй конференциин дарыhаа hэргээгдэхые Советскэ Союз хүсэнэ.

Империализмда эсэргүү, национальна дулдыдангүй бэшэ байдалаа бэхижүүлхын түлөө, экономическа бэеэ дааhан байдалай, социальна дэбжэлтын түлөө эрэлхэг зоригто тэмсэлдэнь араб арадуудые хэлбэрившэгүй баталар, сэхэ шууд дэмжэдэгбди.

Сириин хүтэлбэрилэгшэдтэй хэхэ уулзалганууд, хөөрэлдөөнүүднай Советскэ Союзай ба Сириин хоорондохи холбооe, түгэс хани харилсаае саашадань бэхижүүлгэдэ, тэрэшэлэн бүхы арадуудта, Дүтын Зүүн зүгэй оронуудта шухала тааруу эб найрамдал тогтоохо хэрэгтэ туhа хүргэхэ байха гэжэ ехээр этигэнхэйбди.

Энэ ушараар дашарамдуулан, Сириин хүндэмүүшэ ниислэлэй — Дамаскын улад зондо эгээн hайн хүсэлэнгүүдые дамжуулха хүсэлэнтэй байнаб».

Араб социалис дэбжэлтэ гэдэг партиин хүтэлбэриин гэшүүн, САР-ай Премьер-Министрэй орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр Абдель Халим Хаддам болон бусад тушаалтад А. А. Громыкые Дамасска аэропортдо угтаба.

СССР-hээ САР-та байдаг элшэн сайд Н. А. Мухитдинов, социалис оронуудhаа Дамаскда байдаг элшэн сайдууд угталсаа.

ЗАМБУУЛИНДА ГУРБАН НЕДЕЛИИН ТУРША СОО НИИДЭhЭЭР

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ТҮБ. (ТАСС). «Салют—4» гэжэ замбуулинай научна станциие жолоодон ниидэгшэ Алексей Губаревай, Георгий Гречкын гурбадахи неделеэ ниидэлгэнь февралиин 1-дэ түгэсхэгдөө. Тус станци Москвагай сагаар 12 часай үеэр дэлхэйе 588 дахин тойроhон, тэдэнэйнгээ 318-ые экипажтайгаар ниидэhэн байна.

Үсэгэлдэрэй программын ёhоор, космонавтнар Газарай атмосферын дээдэ хубинуудта болодог физическэ үзэгдэлнүүдые хүдэлмэриингөө хорин нэгэдэхи үдэрэй туршада шэнжэлбэ. Тиихэдээ атмосферын дээдэ хубинуудтахи температурые тодорхойлhон, зуурандын газай ба плазмын урасхалнуудай түхэл янзые шэнжэлhэн байна. Замбуулин соогуур ниидэлгын элдэб оршон байдалда станциин зүг шэглэлые автомадай туhаламжаар удаан саг соо нэгэ хэмдэнь байлгаха зорилготой «Каскад» гэжэ ниидэлгын шэнэ түхеэрэлгэ энэ үдэрэй туршада шалгагдажа үргэлжэлөө. Иимэ түхеэрэлгэ зүг шэг тодорхойлдог двигательнүүдэй түлишын гаргашые хэдэ дахин хороохо юм.

Космонавтнуудай ээлжээтэ хүдэлмэриин үдэр февралиин 2-то Москвагай сагаар 9 час 40 минутын үеэр эхилhэн байна. Экипажай командир Алексей Губарев Газар дэлхэйтэй радио-холбооной түрүүшын сеансын үедэ иигэжэ мэдээсээ: космонавтнар hайнаар амараа, бэень hайн, сэдьхэлынь дүүрэн ябана. Станциин экипаж энэ үдэрэй хугасаа соо астрофизическэ, техническэ шэнжэлгэнүүд ба туршалгануудые хэхэ байха.

«Салют—4» гэжэ замбуулинай научна станци ниидэжэ үргэлжэhөөр.

ХАМТАДАА НИИДЭХЭ БЭЛЭДХЭЛ АМЖАЛТАТАЙГААР ХЭГДЭЖЭ БАЙНХАЙ

«СОЮЗ-АПОЛЛОН» ГЭЖЭ ПРОГРАММАДА ХАБААДАГША СОВЕТ БҮЛЭГ КОСМОНАВТНУУДАЙ США ОШОХОЁО БАЙhАН ТУХАЙ

«Союз» онгосын түрүүшын экипажай командир, СССР-эй летчик-космонавт А. А. Леонов ТАСС-ай шэнжэлэгшэтэй хөөрэлдэхэдөө: — Совет-американ хамтын туршалга замбуулинда хэхэ бэлэдхэл амжалтатайгаар ябуулагдажа байна гэhэн үгэнүүдээр эхилбэ. — Дүрбэдэхеэ США ошохоор бэлдэжэ байнабди. Энэмнай байгша оной июльдэ замбуулин соо хамтын хүдэлмэри хэхээр хэр бэлэн байhыемнай шалгаха шэнжэтэй ябуулга болохо юм. Тэрэ болотор хахад жэл хүрэхэгүй сагай үлэhэниинь мэдээжэ. Энээниие ехэшье, багашье саг гэхэдэ болохо. Юундэб гэхэдэ, замбуулиндахи уласхоорондын уулзалгын шадаал hаа ехэ аша үрэтэйгөөр үнгэрхын тула шухала бүхы юумэн үлэhэн саг соо хэгдэхэ байна бшуу. Тиимэ юумэн хэгдэхэ гээд этигэхэ бүхы үндэhэ баримта манда бии. Замбуулинай техникэдэ хабаатай хамаг асуудалнууд шиидхэгдээд, американ ханинартаяа хамта бэлэдхэл хэжэ үргэлжэлhөөр байнабди. Хэн хэнэйнгээ хүдэлмэреэр ханангиі байнабди.

— Ямар зорилготойгоор США ошохоёо байнабта?

— Совет космонавтнуудые бэлдэлгын хэрэг хүтэлбэрилдэг авиациин генерал-майор Владимир Шаталовай толгойлhон манай бүлэг түрүүшээр Канаверал гэжэ хушуунда түр зуура тогтохо, удаа тээнь жолоодогдон дабшаха ниидэлгэнүүдэй түб — Хьюстондэ хүдэлмэрилхэ болоно. Гурбан неделеэр ошохо бодомжотойбди. Энэ үе соо Валерий Кубасов бидэ хоёр манай американ ханинар Томас Стаффорд, Венс Брандт, Дональд Слейтон ба бусадтай хамта «Аполлон» онгосодо hуужа ниидэхэ программа, тодорхойлон хэлэбэл, нэгэ онгосоhоо нүгөөдэ худар дамжан орохо техникэ шэнжэлэн шудалха, научно-техническэ туршалгануудые хэжэ үзэхэ болонобди. Бүхы техническэ документнүүдые үшөө дахин хаража үзэхэбди. Гэхэ зуура, хүдэлмэриингөө үедэ бидэнэр гансал англи хэлээр, харин манай ханинар — ород хэлээр хөөрэлдэхэ гэжэ шиидэнхэйбди.

«Союзай» хоёрдохи экипаж — Анатолий Филипченко, Николай Рукавишников ерээдүйдэ хэгдэхэ туршалгын генеральна шалгалтые үнгэрэгшэ жэлэй hүүл багта замбуулин соо хэhэн байгаа. Тэрэнэй үрэ дүнгүүд американ мэргэжэлтэд ба космонавтнуудтай тодорхойгоор зүбшэн хэлсэгдэхэ.

— Звездный хотодо американ экипажуудай туршалга хэхэ тухай хараалагдана гү?

— Тиигэнэ. Май hарада тэдэнэр эндэ туршалгануудые хэхэ байха. Энэмнай замбуулинда хэгдэхэ туршалгын урда тээхи hүүлшын уулзалга болохо.

А. РОМАНОВ.

Звездный городок, февралиин 1.

КПСС-эй райкомуудһаа мэдээсэнэ

ПАРТКОМ ТООСОБО

«Ярославска городской партийна организацида партийна суглаануудые үнгэргэдэг дүршэл тухай» тогтоол КПСС-эй ЦК баталан абаа һэн. Энэ тогтоолые хэр дүүргэжэ байһан тухайгаа «50 лет Октября» совхозой партком КПСС-эй Хэжэнгын райкомой бюрогой заседани дээрэ тоособо.

Энэ шухала документын гараһанһаа хойшо совхозой партком зарим тэды хүдэлмэри ябуулаа гэжэ нэн түрүүн тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл улам дээшэлүүлхэ талаар партийна суглаануудай үүргэ саашань хүгжөөхын тулада ехэ оролдолго гаргаһан байна. Мүн суглаанууд урданайхиһаа һайнаар, болзор соогоо үнгэргэгдэдэг болоо. Коммунистнууд суглаанай үзэмжэдэ табигдаһан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоһон байна. Гадна эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэри эли бодо һайжараа.

Ажахын үйлэдбэридэ хабаатай асуудалнуудые шиидхэлгэдэ партийна организаци сэхэн нүлөө үзүүлдэг болоо. 1974 ондо тус совхоз мал ажалай продуктнуудые абажа, гүрэндэ худалдаха түсэбөө сүм дүүргээ. Тиихэдээ һү—106,7 процентдэ, мяха—106,9 процентдэ, ноохо—122,5 процентдэ хүргэжэ шадаһан байна.

Гэхэтэй хамта партийна эхин организацинуудта суглаануудые үнгэргэхэ хэрэгтэ горитой дутуу дунданууд ушарна. Жэшээлхэдэ, хоёрдохи отделениин (секретариинь А. Ш. Цыбжитов), совхозой захиргаанай (секретариинь Ц. Г. Дашидондоков) партийна организацинуудта суглаануудынь болзортоо зарлагданагүй. Мүн эмхидхэл муутайгаар, үсөөн хүнэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэнэ.

Олон партийна суглаанууд һайн бэлэдхэлгүйгөөр үнгэргэгдэдэг байгаа гэжэ бюро тэмдэглээ. Энээнһээ боложо, суглаанай үзэмжэдэ табигдаһан асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ коммунистнууд эдэбхигүйгөөр хабаадалсадаг. Суглаануудта бэлдэжэ байхадаа юрын коммунистнуудые энэ хэрэгтэ элсүүлхэ гээшэ ехэ шухала гэжэ бюро тон зүб заагаа.

ЭЭЛЖЭЭТЭ ПЛЕНУМ

«КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдһөө үндэһэлэн, аймагай партийна организациин урда табигдажа байгаа зорилгонууд тухай» асуудал партиин Хэжэнгын райкомой ээлжээтэ пленумэй үзэмжэдэ табигдаба. КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Р. Г. Баяртуев тус асуудалаар элидхэл хээ.

Тиихэдээ аймагай ажалшадай үнгэрһэн жэлнүүдтэ түйлаһан амжалтанууд тухай онсо тогтобо. Жэшээлхэдэ, юһэдэхи табан жэлэй дүрбэн жэлэй гүрэндэ мяха худалдаха түсэб 100,3 процент, һү — 101,3 процент, ноохо—100,2 процент дүүргэгдээ.

Мүн аймагай промышленна предприятинууд, худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд жэлэйнгээ даабаринуудые сүм дүүргээ гэжэ тэмдэглэгдээ.

Гэбэшье дутуу дунданууд үгы гэхын аргагүй гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. Манай аймагай промышленна предприятинууд, совхозууд нөөсэ, арга боломжонуудаа хүсэд һайнаар хэрэглэжэ шаданагүй. Мүн хүдөө ажахын, промышленностиин продуктнуудай ургалта үшөөл һанаһанда хүрэмөөр бэшэ байна. Гадна продуктнуудай шанар һайжаруулха, өөрынь үнэ сэн доошолуулха талаар хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэнэгүй. Олон газарта хүдэлмэришэд ажалаа ходо һэлгэнэ, хүдэлмэриин саг хаялгатай тэмсэнэгүй.

«Первомайский» совхозой директор Д. Б. Борбоев, «50 лет Октября» совхозой парткомой секретарь Г. С. Сангадиев, Худанай совхозой профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэ Ц-Д. О. Табданов, Ермаковско ГРП-гэй начальник М. П. Михайлов, Чисаанын совхозой һаалишан Х. Ц. Буянтуева, республикын түлишын промышленностиин Михайловска модо бэлэдхэлгын пунктын начальник Д. В. Сидоров, ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Ц. В. Оборов, аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин главна зоотехник В. Е. Маланов, аймагай «Хэжэнгын гол» газетын редактор Б. Ц. Эрдынеев болон бусад элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаа.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө!

АРАДАЙ ГЭГЭЭРЭЛДЭ—ҮДЭР БҮРИИН АНХАРАЛ

Арадай гэгээрэлэй асуудалаар бэелүүлхэ программа хараалхадаа, юһэдэхи табан жэлэй гол зорилгонь болбол залуу хүн бүхэнние дунда һургуули дүүргүүлхэ хэрэг хүсэндэнь хүргэхэ гэһэн шиидхэбэри КПСС-эй XXIV съезд абаһан бэлэй. Энэ заабарие бэелүүлэн, манай аймагай партийна, совет органууд, һургуулинуудай багшанарай коллективүүд залуушуулые эрдэмдэ һургаха, хүмүүжүүлхэ хүдэлмэрээ улам һайжаруулхын тула ехэ оролдолго гаргаһан байха юм.

Һүүлэй үедэ һурагшадай мэдэсэ яһала һайжараа, һурахая болишохо ябадал ниилээд үсөөрөө бшуу. 1973—1974 оной һуралсалай жэлдэ муугаар һурадаг һурагшадай тоо оройдоол 2 процент болотороо хороһон, долоон һургуулида нэгэншье хүн һуунгүй, тус тус классаа дүүргэһэн байха юм. Наймадахи класс дүүргэгшэдэй 76 процентнь юһэдэхи класста һуралсалаа үргэлжэлүүлээ. Холтоһоной, Санагын, Закаменскын 3-дахи дунда һургуулинуудай багшанарай амжалтатай хүдэлмэри магтамаар.

Һургуулинуудай материальна үндэһэ һууринь улам бэхижэнэ. Спортивна залгүй, талмайгүй, өөрын үйлэдбэриин бригадагүй, участоггүй һургуули үгы болонхой. Һуралсалай кабинет бүхэн һайнаар түхеэрэгдэнхэй, библиотекэнүүдынь ном һудараар баян. Һургуули бүхэнэй дэргэдэ интернат нээгдэнхэй. 612 хүн мүнөө интернадта байрлажа, номоо үзэнэ. Тэдэнэй дийлэнхи олониинь малшадай үхибүүд.

Аймагай бүхы багшанарай хахадһаа олониинь дээдэ һургуули дүүргэһэн, түгэс шадабаритай болоһон хүнүүд. 112 багшанар Советскэ Союзай орден, медальнуудта, үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй юм. Михайловскын дунда һургуулиин директор В. С. Попова, Холтоһоной — Е. Н. Амосова, Санагын — С. А. Тармаев гэгшэд эгээл бэрхэ, нютаг зондоо хүндэтэй болоһон хүтэлбэрилэгшэд.

Юрэнхы һуралсал дэлгэрүүлхэ, һургуулинуудай үндэһэ һуури бэхижүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа онсо хандуулдаг болоһон ушар аймагай экономико саашадань хүгжөөлгэдэ, ажалша зоной соёл гэгээрэл дээшэлүүлгэдэ гүнзэгыгөөр нүлөөлнэ. Манай аймагта мүнөө 27 һургуули (тэдэнэй 11-ниинь дунда), пионернүүдэй хоёр байшан, хүдэлмэришэн болон хүдөөгэй залуушуулай хоёр һургуули, аймагай заочно дунда һургуули, үдэшын горно техникум, мэргэжэл шудалха техническэ училищи, хүгжэмэй, үхибүүдэй спортивна һургуулинууд хүдэлнэ. Эдэ һургуулинуудта мүнөө 10 мянга шахуу хүн һурана.

Нютагайнгаа һургуулинуудые дүүргээд, дээдэ болон тусхай дунда һургуулинуудта һуралсалаа үргэлжэлүүлжэ, гүйсэд эрдэмтэй мэргэжэлтэд болоод, түрэл аймагаа бусагшад ниилээд олон ааб даа. Совхозуудта 190, Зэдын комбинадта 342 дээдэ, мүн тусхай дунда һургуулиин эрдэмтэй мэргэжэлтэд ажаллажа байдаг. Тэдэнэрэй ниилээд олониинь Захааминай аймагта үдэһэн хүбүүд, басагад байһан ааб даа.

Манай аймагай эрхэ байдалай эрилтын ёһоор, бидэ хүдөө нютагуудтахи һургуулиин али бүхы байдалые улам һайжаруулхын, үндэһэ һууриинень бүри бэхижүүлхын тула ехэ оролдолго гаргаха уялгатайбди. Аймагаймнай хахадһаа олонхи хүн зон хүдөө нютагуудаар ажаһууна бшуу. Тиимэһээ совхозуудай харьяата нютагуудаар 6 дунда, найман жэлэй 5, эхин 11 һургуулинууд оршодог юм.

1968 онһоо эхилжэ багахануу 6 һургуули болюулагдаа, Дүтэлүүрэй найман жэлэй һургуули дунда болгон хубилгагдаа, Утаатада найман жэлэй һургуули шинээр нээгдээ. Иигэжэ совхозуудай түб тосхон бүхэндэ дунда, найман жэлэй һургуули хүдэлжэ байна бшуу. Һаяар найман жэлэй хоёр һургуулиие дунда һургуули болгохоор бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Һургуулиин шэнэ байшангууд, интернадууд үшөө баригдаха. Тиихэдэ эхин һургуулинууд бүри үсөөрхэ зэргэтэй. Һургуулинуудые томодхохо хэрэгтэмнай мал ажалые тусхай шэглэлтэйгээр эрхилхэ, томодхогдоһон фермэнүүдые байгуулга угаа гүнзэгыгөөр нүлөөлнэ гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Юрэнхы дунда һургуулинуудай шабинарые ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха, алибаа мэргэжэл шудалуулха асуудалда ехэ анхарал хандуулагдадаг болоо. Тиигэжэ дунда һургуули дүүргэһэн хүбүүд, басагад механизаторай гү, али малшанай мэргэжэлдэ дуршэнхэй байхадаа, ажалайнгаа намтар урагшагай һайнаар, бата найдамтайгаар эхилхэ аргатан, түрэл ажахыдаа ямар ехэ туһатай хүн байха болоно гээшэб.

Ушар иимэһээ КПСС-эй райком һурагшадые ажалда дуршэнхэйгөөр хүмүүжүүлхэ, тэдэндэ мэргэжэл олгохо асуудалда ехэ анхарал хандуулна. Энэ асуудалаар 1972 оной эсэс багаар КПСС-эй райкомой бюро, аймагай Советэй гүйсэдком тусхай тогтоол абаһан. Ахалагша классуудай һурагшадта механизаторай мэргэжэл олгохо һуралсал эрид һайжаруулха эрилтэ директорнүүдтэ табиһан байгаа. Гадна хүдөө ажахын бүтэн бүрин техникэ хэрэгтэй соонь һургуулидаа таһалжа үгэхыень ажахын хүтэлбэрилэгшэдые уялгалһан бэлэй.

Тиигээдшье һургуулинуудай дирекци болон багшанарай коллективүүд энэ шухала хэрэгтэ тон харюусалгатайгаар хандажа, ехэ юумэ бүтээжэ байна. 1970 онһоо эхилжэ, Михайловскын, 1971 онһоо Хамниин, Цахирай, Санагын һургуулинуудай 9—10 классуудай һурагшад трактор болон хүдөө ажахын бусад машина үзэжэ эхилһэн юм. Һүүлэй табан жэлэй туршада Михайловскын дунда һургуули 150 хүбүүд, басагадые трактористын, 63 үхибүүдые полеводой мэргэжэлдэ һургаа. Нёдондо энэ һургуули 49 хүн дүүргээ һэн. Тэдэнэй 17-ниинь мүнөө совхоздоо механизатораар ажаллажа байна бшуу.

«Михайловский» совхозой болон һургуулиин директорнүүд хоорондоо ехэ һайн холбоо барисаатай юм. Һурагшадые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ, мэргэжэлдэ һургаха хүдэлмэрээ хамтынгаа хүсөөр ябуулдаг байна. Һургуулиин һуралсалай-техническэ үндэһэ һуури байгуулха хэрэгтэнь совхоз ехэ туһа хүргөө. Эндэ үхибүүдэй техникэ шудалхадань хэрэгтэй юумэнүүд хуу бии, элдэб хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд хангагданхай. Олон түхеэрэлгэнүүдые һурагшад өөһэдөө совхозой гү, али «Сельхозтехникын» отделениин мастерской соо бүтээдэг байна.

Һурагшадай зунай амаралтын үедэ ажалай ба амаралтын лагерь һургуулида эмхидхэгдэдэг. Тэдэнэр багшанарай, совхозой мэргэжэлтэдэй хүтэлбэри доро таряалан, сабшалан дээрэ элдэб хүдэлмэри хэжэ, ажалай дуршэлдэ һурана, түрэл ажахыдаа ехэ туһа хүргэнэ. Энэ хэрэгэй хүмүүжүүлхы удха шанартай байһаниинь эли ааб даа. Гадна үхибүүдэй бэеын хатуужаха, хүдэржэхэ, элүүржэхэ ябадалдань али зэргын һайн нүлөө үзүүлнэ гээшэб.

Энэ һургуулиин һурагшад бүри багаһаа ажалай «амта» танижа эхилнэ. Эхин классуудай һурагшад түрэл газаралайнгаа хэдэг ажал хүдэлмэритэй танилсадаг, һургуули шадарайнгаа участок дээрэ хүдэлдэг. Тэндэнь овощ, үрэ жэмэстэ ургамалнууд, янза бүриин сэсэгүүд таригдадаг юм. Тэдэнэр тэдэнние харууһалжа һурана. Тиихэдэ долоодохи классай һурагшад мал ажал эрхилхэ эрдэм шудална. Тэдэнэртэй совхозой мэргэжэлтэд хэшээл үнгэргэдэг шуу. Ахалагша классай һурагшад үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй, ажалай ветерануудтай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэй ходо уулзажа байдаг гуримтай.

Үнгэрһэн жэлэй май һарада Хамниин совхоздо эдир таряашадай аймагай конкурс үнгэргэгдөө һэн. Тэрэ мүрысөөндэ Цахирай, Хамниин, Санагын, Михайловскын дунда һургуулинуудай 10-дахи классай һурагшад хабаадаа. Энэ конкурсдо ерэһэн олонхи хүбүүд, басагад трактор жолоодохо, агротехникэ баримталха гүйсэд шадабаритай байһанаа элирхэйлээ һэн.

Механизаторнуудые бэлдэхэ талаар һургуулинуудай ябуулдаг хүдэлмэри ехэ ашатуһатай байһанаа харуулаа. Олониинь түрэл нютагтаа үлэжэ, мүнөө элдэб хүдэлмэридэ ябана. Иигэжэ эрдэмтэй, һайн бэлэдхэлтэй кадрнуудаар ажахынууднай хангагдаха аргатай болоо. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада иимэ һуралсалаар аймаг соо 366 тракторист-машинистнар бэлдэгдээ. Гурбадахи классай үнэмшэлгэ абаһан 171 һурагшадай 54 хүнш… нөө нютаг нютагтаа затораар хүдэлжэ ба…

1974 оной феврал… да болоһон КПСС-эй … мой бюро дээрэ һур… тусхай мэргэжэл шу… ха, ажалда дуратай… мүүжүүлхэ хүдэлмэ… нагын дунда һу… ямар байдалтай ба… хай асуудал зүбшэгд… Тиихэдээ энэ шухала … мэрние бүри һайжа… зарим һургуулинууд… риально-техническэ һуури бэхижүүлхэ … хараалһан хэмжээ… нууд баталагдаһан б… дээн соо табигдаһан … нууд яһала урагша… бүтэжэ байна гэжэ х… Зүгөөр зарим һургуу… най мэргэжэлтэдээр … дана, хүсэд түхеэ… мастерскойгүйдэнэ.

1973—1974 оной һ… лай жэлэй дүнгүүдые … жа үзэхэдэ, аймагай … нар һуралсал-хүмүүж… хүдэлмэри бүри нар… һайжаруулхын түлөө … зэлтэйгээр тэмсэжэ … ниинь бодотоор хар… 1975 ондо — юһэдэх… жэлэй түгэсхэхы жэл… луу үетэнние юрэнхы … һургуулиин эрдэмтэй … хо бэлэдхэлэй хүдэ… сүм дүүргэхэ гэһэн … доо аймагай багшана… лективүүд, партийна, … органууд, арадай гэ… эмхи зургаанууд … байһаниинь дамжаггү…

Н. МИХ…
КПСС-эй Захаам…
райкомой нэг…
секрет…

Республикымнай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй һаяхан үнгэрһэн зүблөөндэ Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой ахамад агроном Кирилл Евдокимович Павловтай уулзажа, ажахынгаа түйлаһан амжалта тухай тобшохоноор хөөрэжэ үгэхыень гуйһан баннабди. Мүнөө тэрэнэй хөөрөөн доро толилогдобо.

— Манай колхоз мал ажалһаа гадна, газар, таряалан ехээр эрхилдэг, ороохо таряа, овощ, хартаабха горитойгоор бэлэдхэдэг юм. Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада манай колхоз таряанай ургасые дунда зэргээр гектарай 3,1 центнерээр дээшэлүүлээ. Тиигэжэ урдань гектарай 11,6 центнер ороохо абадаг байһан һаа, мүнөө 14,7 центнер хуряадаг болообди. Огородой элдэб янзын эдеэн мүн лэ урдынхиһаа ехээр абтана. Нёдондо гектар бүриһөө 175 центнер овощ хуряагдаа гэхэ гү, али урда жэлнүүдэйхиһээ 34 центнерээр дээшэлээ. Хартаабха ургуулха талаар бусад ажахынуудһаа үлүү дүршэл шадабаритай бэшэшье һаа, гектарай 80 центнерһээ бага бэшые хуряанабди. Урда жэлнүүдтэ оройдоо 66 центнер суглуулдаг байһан зомди.

Газар таряалан эрхилхэ ажалаа улам һайжаруулжа, ниитынгэ адууһа малай ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлхэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ горитой хүдэлмэри ябуулагдана. Тодорхойлон хэлэбэл, ажахынгаа үбһэ тэжээлээр элбэг байхынь тула сабшалан, бэлшээриеэ һайжаруулжа, агротехническэ хүдэлмэри үргэнөөр хэгдэнэ. Энээнһээ уламжалан, мүнөө гектар бүриһөө 26,1 центнер үбһэн хуряагдана гэхэ гү, али гектарай 12,2 центнерээр ургасань дээшэлээ.

Эдэ үдэрнүүдтэ ажахымнай механизаторнууд хабарай тарилгын харюусалгатай сахада түлэг бэлдэнэ. Тиихэдэ мүнөө поли дээрэ саһа тогтоохо тракторай агрегадууд хүдэлжэ байна. Мүн наг шэбхэ эндэ тараагдана.

Хабарайнгаа тарилгые гол түлэб тарилгын шанарта хүргэгдэһэн 1 классай үрэһөөр хэхэбди. Мүнөө 13.800 центнер үрэһэнэймнай 11.000 центнерынь эрхим шанартай. Нёдондо колхознай гүрэндэ 14.800 центнер эрхим шанартай таряа худалдажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргээ һэн.

Богонёор хэлэхэдэ, манай ажахын таряашад, механизаторнууд эдэ үдэрнүүдтэ ороохо таряанай, үбһэ ногооной тогтууритай баян ургаса абахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн, бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. Е. Павлов.

Б. ГАДЬЯНОВ.

ЭДЭБХИТЭДЭЙ ҺУРАЛСАЛ

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой үүсхэлээр гурбан үдэрэй семинар болобо. Тэрэнэй хүдэлмэридэ Улаан-Үдэ хотын соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай, республиканска газетэнүүдэй, «Байкал» журналай, радио болон телевидениин комитедэй, театрнуудай, спортын бүлгэмүүдэй, киномеханическа заводой, типографиин болон бусад эмхи зургаануудай профсоюзай месткомуудай түрүүлэгшэнэр, зарим комиссинуудай гэшүүд хабаадалсаһан байна.

«Коммунизм байгуулгын мүнөө үедэ ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ профсоюзай үүргын дээшэлэлгэ» гэһэн асуудалаар Буряадай облсовпрофой секретарь Л. Антонова семинар дээрэ лекци уншаба. Совет ороной ажалай Хуулиин олон асуудалнуудта зорюулагдаһан һонирхолтой хөөрэлдөө облсовпрофой инструктор А. Карпеев хээ. Ажалшадай салин хүлһэнэй асуудалаар, профсоюзай месткомуудай ябуулдаг ниитэ-соёлой, спортын болон бусад хүдэлмэри тухай семинар дээрэ туһатай хөөрэлдөөн болоһон байна.

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ Т. Н. Санжиева семинарай дүнгүүдые согсолхо зуураа, түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ профсоюзай эмхинүүдэй ябуулха хүдэлмэри тухай тогтожо хөөрэбэ. Семинарта хабаадалсагшад ойлгогдоогүй олон тоото асуудалнуудта тодорхой харюунуудые абаа, ажал хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсаһан байна. Семинар дээрэ ашатай туһатай хөөрэлдөөн болобо.

Манай корр.

АЖАЛАЙ ВЕТЕРАН

Һалхи шуурганда үлеэгдэжэ, хара хүрин болошоһон шарайтай энэ хүн үбгэржэ, хасартаа олон уршалаа нэмээгээшье һаа, үшөөл хүсэ шадалаа алдаагүй, сарюун зандаа юм. Энэмнай «Улаан Аха» колхозой үнинэй малшан Лопсон Сосорович Добшонов гээшэл даа.

— Ажалда хүдэржэн, нарата дэлхэй дээгүүр дуу хүгжэм мэтэ солоёо дуудуулан ябахада, ямар һайхан жаргал гээшэб, — гэжэ Лопсоной залууда нютагайнь үбгэд хэлэдэг байһан. Теэд Лопсоной ажалай дуун нютаг нугаарнь яһалал зэдэлэнхэй.

Немец фашистнуудай добтолон ороходо, Лопсон Сосорович Добшонов Эхэ ороноо хамгаалалсахаяа мордоо һэн.

Жэлһээ үлүү дайлалдажа ябатараа, хүндөөр шархатаад, 1944 ондо нютагаа бусаһан байна. Сэрэгшэ орон нютагаа бусажа ерэһэн сагһаа хойшо фронтдо ябадагтаал, хүдэлмэри дээрээ үльгэр жэшээ харуулан, хүсэ шадалаа улам эршэдхээ һэн. Правлениин гэшүүнээршье һунгагдаа, хүтэлбэрилхы тушаалшье даажа ябаа. Тэрэл жэлнүүдтэ партиин гэшүүндэ ороо. Наһатай боложо эхилһэнһээ хойшо мал ажалда хүдэлөө һэн ааб даа. Колхозой правлени хаана эльгээнэб, нааһан тээшэнь ябадаг байгаа. Хонишье адуулаа, үбэлэй шанга хүйтэндэ, хабарай һалхи шуурганда адуушье манаа, һаалиниишье үхэрнүүдые харууһалаа.

Колхозой олон тоото гүүртэ, отара дээрэ хүшэ тэнхээ муутай мал олон дайралдадаг, тэдээнние суглуулаад, нэгэ гүүртэ гү, али отара болгодог. Үбэл, хабарай сагта тиимэ малые хэн даб гээд абахаб? Хэн тураагааб, муудуулааб, тэрэ малшан өөрөө хайшанишье гээд һаа харағ, ондо оруулаг гээд бригадирай урдаһаа һэнгэргүй хэлэхэ хүнүүд али олон дайралдадаг.

Гансал Лопсон Сосорович иигэжэ арсажа үзөөгүй бэлэй. Эндэ суглуулһан малаа Лопсондо үгэжэ, ондо оруулдаг нэгэ тиимэ гурим бии болошоһон юм.

— «Тухандаа тулахадаа» мэдэхэш, энэ 30—40 хүхүүли малай хажуугаар баһа ондоо мал хэзээнь абаад орхигшобши, — гэжэ Лопсоной һамган хэды гэмэрээб, тэдэниие харууһалжа, хэды эсээ, туляаб!

Нэгэтэ ута арал дээрэ тамир муутай һүрэг хонид бэлшэжэ ябаба. Хажуудань ошон гэһээмни үнөөхи Лопсон Сосорович адуулжа байба.

— Тамнай хонишон болоо аалта? — гэжэ асуухадам.— Үгы, хони хараха хүн олдожо үгэнэгүй. Тиигээд туһалыш гэхэдэнь абааб. Хабар хүхэ ногоон дээрэ гаргажа, тэнхээ оруулаад үгэхэб, — гэбэ.

Бэлшээжэ, харууһалжа ябаһан малайнгаа садаагүй сагта Лопсон Сосорович һөөргэнь туугаад ерээ гэжэ байхагүй, заатагүй садхааха, гүзээень дүүргэхын тула һахижа, дахажа ябаад адуулдаг юм.

Адуу мал бирагүйгөөр харууһалжа, хүшэ тэнхэйень доошолуулһан малшадые Лопсон Сосорович партийна суглаан дээрэ хатуугаар шүүмжэлдэг. Нэгэтэ бэшэ шүүмжэлэлдэ ороһон малшан Сантибаев мүнөө болоходо түрүү малшан боложо шадаа. Энэ жэлдэ Сантибаев ВДНХ-гай мүнгэн медаль, 100 түхэриг мүнгэн шанда хүртөө. Иимэ шүүмжэлхы туһаламжа яһала олон болоо. Хамтынгаа суглаан дээрэ Лопсон Сосорович юумэ хэлэнгүй һуужа үзөөгүй, ажал хүдэлмэри, бэшэ нүхэд тухайгаа ходо хэлэжэ, һургажа ябадаг гээшэ.

Лопсон Сосорович үни хада пенсидэ гаранхай. Ажал хэгты гэжэ тэрэнние хэншье баалаха бэшэ. Теэд мини һуужа шададаггүй. Хабартаа хюрөө, һүхэ баряад, Баян-Голойнгоо жалга горхон өөдэ гаража, ондолиин уһа һубаг руунь урадхуулжа, нуга сабшалангаа уһалха, хабар болохотой адли газараа модо, шулуунһаа сэбэрлэхэ, эрилгаха хүдэлмэридэ Лопсонһоо урид Баян-Голдо хэн эхилхэб? Лопсон лэ гүб даа. Үбһэ сабшаха, зеленко тарилсаха, шэнэ газар элдүүрилхэ үедэ механизаторнуудай урда хойнонь орожо ябаад, залуушуулда заадаг, хамһалсадаг заншалтай. «Коммунист хүнэй хэлэхэдэ, хаана ошохобши. Дуулаагүй һаа, суглаан дээрэ «улайхаш» гэжэ залуушуул хэлсэдэг.

Лопсонтон — гэр бүлөөрөө малшад. Табан үхибүүтэй, ашанарынь олошоржо байдаг. Соня басаганиинь үнинэй һаалишан, коммунист, бэрхэ һаалишан гэжэ нэрлэгдэһээр баһал үнинэй. Ахын аймагай эрхэ байдалда урда жэлнүүдтэ үнеэн бүриһөө 700 литр һү һаадаг байгаа һаа, үнгэрэгшэ жэлэй 9 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1000 килограмм һү һаажа, табан жэлэй түсэбые дүрбэн жэл соо үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Ажахы бүхэндэ адуун һүрэг гэжэ байдаг. Эдээнние манаха хүн үбэлэй сагта хомор юм.

Зай. Сережомни, адуушан болохо болоош, правлени, партийна суглаан дээрэ һая хэлсээбди, — гэжэ Лопсон Сосорович Сергей хүбүүндээ хэлэбэ.

— Шадаха юм гүб? Хээрэ зуураха, хүлдэхэ, адуугаа шоно нохойдо эдюулжэ болохолби, — гэжэ байжа хүбүүниинь дурагүйдөөд байба.

— Яахашьегүйш, хүнэй хараад ябаһан мал ха юм. Шубуу шонхор бэшэ, ниидэжэ ошохогүй, газар дээгүүр туугаад, тунга бэлшээри дээрэ адуулаад ябаха юм. Бишье адуу хараад үзэһэн хүм, — гэжэ эсэгынгээ хэлэхэдэ, Сергей зүбшөөбэ. Иигэжэ 300—400 толгой адуун һүрэг Володя Нюлхаевтай даажа абаад, хада хабшуугай дундуур туужа ошоод һэн. Хониндо орходоо адуун һүрэг газар абасатай томо бэетэй, холоһоо аржытар харагдана гэжэ Сергей түрүүшын үдэрһөө адуун һүрэгөө магтадаг, морин бүхэнэй үнгэ зүһөөрнь, абари зангаарнь танихые оролдодог болобо. Тэрэ гэһээр арба гаран жэл соо адуушанаар ажаллана. Дааһан малдаа эзэн ёһоор хандадаг дээрэһээ Сергей Лопсоновой нэрэ солонь ходо суурхажа, магтуулжа ябадаг болонхой. Зарим жэлдэ 100 гүүн бүриһөө 70—80 унага абана.

Энэ жэлэй үбэлжэлгые Лопсон бараг һайн үнгэргэжэ байна. Малынь тобир тарганууд, үбһэ зеленко, бусад тэжээлшье дуталданагүй. Дулаан намарһаа эхилжэ Лопсон өөрөө малаа харууһалжа, хада уулын үбэрөөр бэлшээжэ, үбһэ тэжээлээ гамнаха гээшэнь аргагүй, элта мүнгэнһөө үлүүгээр сэгнэдэг гээшэ. Энэнь тон зүб. Хабар зарим малшадай газаа адхаашье үбһэнэй олдохогүй байхада, Лопсоной газаа хахад сомоо һууха. Хабарай сагта газаагаа бардам тэжээлтэй байхын тула малшан үбэлые махажа гарадаг. Лопсон Сосорович эгээл тиигэжэ ехэл олон үбэлые дабаһан хүн.

«Улаан Аха» колхоздо һаяхан хамтын суглаан боложо, Лопсон Сосоровичто «Ажалай ветеран» гэһэн медаль барюулагдаба. Энэ медальда колхоз соо түрүүшынхеэ нэгэл хүн хүртэбэ гээшэ. Энэмнай баһал Лопсон Сосорович болоно.

Д. ДУГАРОВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Ахын аймаг.

Үрэһэ хүрэнгые тарихынгаа урда тээ ноной туяагаар гиигүүлхэ арга хүдөө ажахын үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэнэ. Энэ арга ургасын гарасые дээшэлүүлнэ, шанарыень һайжаруулна. К. А. Тимирязевай нэрэмжэтэ Москвагай хүдөө ажахын академиин атомна физикэ болон радиохимиин кафедра иимэ мэргэжэлтэдые бэлдэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: асп… ка Т. Хегай—ахалагша … нер Е. Голубев хоёр … хүрьһэнэй радиохими… шэнжэлгэ хэжэ байна.

ТАСС-ай фотохро…

УСТЬ-ИЛИМЭЙ ГЭС-һээ холо бэшэхэнэ Сибириин ой модоной асари ехэ бүлэг барилга түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Энэ предприяти жэлэй туршада зургаа миллионһоо дээшэ кубометр модо бэлэдхэхэ юм.

Энэ барилга СЭВ-эй гэшүүн оронуудай хабаадалгатайгаар бодхоогдоно. Ерээдүйн энэ предприятиин бодохо газар дээрэ мүнөө газар малтаха ажал ябуулагдана. Энэ жэлдэ нёдондоо… хоёр дахин ехэ ажал … хээр хараалагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бар… хабаадагша, инженер… зист Владимир Судо…

ТАСС-ай фотохро…

ЛИТОВСКО ССР. Вильнюсэй электро-хэмжүүрэй завод тоолон тодорхойлолгын клавиштай машинануудые бүтээн гаргадаг. Тэдэ машинанууд олондо мэдээжэ болонхой. Мүнөө эндэ «Искра-1122» гэжэ шэнэ машинанууд хабсаргагдажа байнхай.

Предприятиин гаргаһан продукци гансал орон соогоо хэрэглэгдэдэг бэшэ, мүн хилын саана худалдагд…

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: опе… Матильда Гарас «Иск… 1122» машина турша… на.

ТАСС-ай фотохро…

ХЭЛЭҺЭНДЭЭ ХҮРЭХЭБДИ

Түсэбтэ ибэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы удха шанар жэлынь баригдаа. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй социалис мүрысөөнэй эдэбхитэйгээр оролсоһоор манай совхозой ажалшад 1974 онһоо яһала гамгүй үрэ дүнгүүдые дүүргэжэ гэжэ хэлэхэ. Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүдые байхада, гүрэндэ мяхан түсэб 108 процент, һү — 123 процент дүүргэгдэ. Энэ хугасаа дотор үхэр тоо 1.146 толгойгоор олошоо.

Тараан ажал дээрэ хүдэлдэг байһал дээрэ механизаторнууд түсэбөө дүүргэжэ, гектар бүриһөө 9.3 центнер абтаа һэн.

Малай үбэлжэлгэ амжалтатайгаар үнгэргэхэ зорилгын тулада ниитын адуу бэлэдхэл хүдэлмэри эрхилэгдээ. Совхозой дирекци болон партиина организаци олон хэмжээнүүдые абаһан байна юм.

Гадна 330 үхэр нэгэ доро баглагажа шахаха, 120 үнеэдэй байрануудые шэнээр баригдаа. 200 үнеэдэй баггаамжатай хушан байра капитальнаар заһабарилагдаһан байха юм. Тэрэшэлэн малшадай байха гэрнүүдые заһаха, дулаалха эхэ хүдэлмэри хэгдээ.

Табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые бэелүүлхэдэ малай үбэлжэлгын шиидхэхэ һуури ззалхэ байһаниень мэдэрхэтэхэ хамта, малшадай дунда ажал һайнаар ниитэ политическэ хүдэлмэри улам гуримтайгаар эрхилхэ, саг үргэлжэ шэрээ болохоо гэжэ оролдогдоо. Энэ хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ профсоюзай, комсомолой организацинууд, сомоной Совет эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр малай үбэлжэлгын үедэ малшадай дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэмнай ехэ туһа хүргэһэн гээшэ. Тиигэжэ малшадай мүрысөөнэй гурим табилга, социалис уялга абалга саг соогоо бүтээ. Мүрысөөндэ хабаадалсаагүй, социалис уялга абаагүй нэгэшье һаалишан, туглашан, үхэршэн манай совхоздо үгы.

Үнгэрһэн жэлдэ совхоз соогоо эрхимлэхэ гараһан үхэршэд Б. Цыден-Еншев, Д. Токтохов, Б. Дашиева, хүгшэд коммунист Ш. Кашапов, Б. Филимонов, һаалишад Т. Климентьева, Х. Дашидоржиева, Г. Чимитыренова болон бусад олон нүхэд түсэб уялгануудаа абанхай, энэ жэлдэ бүри ехэ амжалта туйлахаар зоригжонхой. Габашье бэрхэшээлэй хажуугаар малда һожорхой, даабаһан хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг хүнүүд дайралдадаг. Бидэ тиимэ зарим нэгэшүүлые ажалһаань болюулжа, орондонь оролдосотой, найдамтай хүнүүдые табиһан байһабди.

Мүнөө үбэлжэлгэ түлэг дундаа ябажа байна. Аһаан уялгануудаа малшад хэр дүүргэжэ, мүрысөөной дүнгүүдые ябажа байһые һара бүри согсолжо, бүгэдын һонирто гаргажа байна. Мүрысөөнэй дүнгүүдые тухай түсэбэй бюллетень, шалхы, сахилгаан хуудаһанууд гаргагдадаг байһанышье хэрэгтэй туһа хүргэнэ.

Совхозой профсоюзай рабочком сомоной Соведэй гүйсэдкомтой хамта малшадые культурно-ажахуулдаг тааламжатай талаар хангаха хэрэг хиналта доро абанхай. Нютагаймнай сеэлой, медицинскэ, худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд түсэлгаар зохёогдоһон графигай ёһоор малшадта ошожо, хэрэгсэлэнь хангадаг шуу. Газетэ, журнал, ном һудар тэдэндэ абаашаха, хөөрэлдөө хэ, эд бараанһаа худалдаа хүдэлмэри яһала гуримтайгаар ябуулагдана. Парткомой болон партбюрогой томилһон агитаторнууд даһан даһан тэдэндэ ахалжо ошоно, орон доторх, дэлхэй дээрэ болож байһан һонин ушар-ябадалнуудые дуулгаха байдаг юм. Һүүлэй үедэ КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй II сессиин материалнуудые хөөрэлдөөн болоо. КПСС-эй ЦК-гай партиин, совет ардай хандаһан Хандалгын гүн удхые малшадта тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаа. 1975 ондо хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолой үндэһөөр эмхидхэгдэжэ, ойлгуулажмышье ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

Ниитын эмхинүүдтэ, сомоной Соведтэ түшэглэн, манай совхозой партиина организаци энэ жэлэй үбэлжэлгые амжалтатайгаар ашаг үрэ эхэтэйгээр үнгэргэхэ гэһэн гол зорилготой. Энэ хэһэ һайнаар үнгэргэжэ шадабал, түгэсхэлэ жэлдэ хараалһан түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэлтэ ехэ, урашагтай байха болоно. Габшье манай ажалын коллектив 1975 ондо дүүргэхээр хараалһан түсэбөө улуулхаар. Жэшээнь, түсэбһөө гадуур 270 центнер мяха, 100 центнер һү, 2000 центнер ороохо гүрэндэ тушааха гэһэн үгэдөө совхозой бүхы ажалшад эрид шууд зоригжонхой.

Д. ЧИМИТОВ,
Яруунын аймагай «Комсомольский» совхозой парткомой секретарь.

Арадай мүнхэ дурасхаалда

ДАЙН БАЙЛДААНАЙ ДҮЛЭН СООГУУР

Үнгэрһэн жэлэй зун Бархан нютагаараа ябахадаа, Цыремпил Сындескинович Гомбоевтой уулзаа һэм. Нилээд удааһ хөөрэлдэбэбди. Үнгэрэн ошоһон саг, хэһэч ажал хэрэг тухайгаа ехэл һонирхолтойгоор зугаалба. Һайн хүн, ажал тухайгаа, муу хүн эдиһэн тухайгаа хөөрэдэг гэлсэгшэ. Цыремпил Сындескинович залуу наһанһаа түрэл колхоздоо ажаллажа, ажахынгаа экономикые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ габьяатай. 30-аад онуудта стахановец гэһэн нэрэ солодо хүртэһэн юм. Морин анзаһаар газар хахалжа, Баруун-Хүнтэйн дайдада таряа таридаг һэн. Намартаа таряагаа хуряалсаха. Үдэрэй даабари хоёр, гурба дахин үлүүлэн дүүргэдэг бэлэй.

1940 он. Һаял хори наһа хүрэһэн Цыремпил Гомбоев сэрэгэй албанда мордоо бэлэй. Тиигэжэ холын Примориин хизаар хүрэжэ ерээ һэн. Үндэр, томо бэедэнь сэрэгэй хубсаһан ехэл зохидоор тааараба. Хамта ерэһэн нүхэдынь Цыремпилые харааһаар лэ:

— Оо! Цыремпилнай ёһотойл сэрэгшэ ха юмшч, — гэлсэн, нүхэрөө ехэл гоёшоохо юм. Сэрэгшын хүнгэн бэшэ ажабайдалда тэрэ бэеэхэнээр дадашаба. Уданшьегүй залуу сэрэгшэ радистын курсада эльгээгдээ бэлэй. Цыремпил хүн болоһоор хаража үзөөгүй элдэб зүйлэй электросхемэнүүдые шудалжа эхилбэ. Радиогоор дамжуулгануудые хэхэ. Ондоо станцинуудай дохёо годон абаха. Хэлхеэ холбооной утаһа татаха. Радистын һонирхолтой мэргэжэл шудалжа байһан Цыремпил Гомбоев сагайшье ошоһонине обёорбогүй.

1941 оной май һара харагдаба. Цыремпил Гомбоев радистын мэргэжэлтэй болоод, сэрэгэй 788-дахи частьда тудаба. Шэнэһэн бахананuудай орой дээгүүр, хэлхеэ холбооной утаһа татаха. Үдэртөө хэдэн олон бахананууд өөдэ абирхаш.

Июниин 22-ой үдэр орожо ерэбэ. Залуу радист Цыремпил Гомбоев сэрэгэй частьнуудай хоорондохи хэлхеэ холбооной утаһа шалгаха гэһэн даабари абаба. Тэрэ телефоноо линидэ холбоод, шагнажа үзэбэ. Юрэ бусын шанга шанга хөөрэлдөөнүүд микрофон соо соностобо. Нэгэ танигдаагүй командир:

— Эхэ орондомнай немец фашистнар добтолбо. Баруун хилэ дээрэ шанга тулалдаанууд эхилбэ. Сэрэгшэдэ суглуулагты! — гэжэ захирба. Цыремпил баханаһаа буугаад:

— Частьдаа ошоё, дуудажа байна, — гэжэ бэшэндээ хэлэбэ. Частьдаа хүрэжэ ерэхэдэнь, юрэ бусын юумэн боложо байна. Сэрэгшэд буугаа баринхайнууд гүйлдэнэ. Уданшьегүй булта нэгэ хүн шэнги зэргэлэн зогсонод. Сэрэгшэдэй шэг шарай һүрөөтэйнүүд. Энэ гэһээр байлдаанда орохоор бэлэн. Командирнууд немец фашистнарай харата муухайгаар добтолон ороһон тухай дуулгаха мүртөө.

— Бидэнэр сэрэгшэд, зүүн хилээ һэргэгээр сахиха ёһотойбди. Немец фашистнартай эльгэ нэгэдэһэн япон самурайнууд добтолжо болохо, — гэжэ хэлэдэг бэлэй. Үдэр хоногууд нобшо удаанаар үнгэрэн ошохо. Баруун хилэ тээһээ гашуудалтай мэдээнүүд дуулдаха. Сэрэгшэд фронт ошожо, немец фашистнартай тулалдахаар бэлэн байһанаа мэдүүлхэ. Шортоодаа. «Таанар эндэшье байхадаа фашистнартай тэмсэнэ гээшэт» гэһэн харюу абаха.

— 1943 он харагдаба. Совет сэрэгшэд немец фашистнарые Сталинград шадар хүреэлжэ, үй бута сохибо гэжэ дуулахадаа ехэ баясаабди. Нэгэтэ һүни манай частиин сэрэгшэдые вагонуудта һуулгаба. Бидэ хайшаашье ошожо ябаһанаа хүсэд мэдэнэгүйбди. Городууд, түмэр замай станцинууд жэрэгэнээд лэ арадамнай үдэхэ юм. Улаан-Үдэ хүрэжэ ерэхэдээл, фронт ошожо ябаһанаа тухайлаа һэм. «Дайгаа даралсаха хубида хүртэбэ ха юмбиб», — гэжэ сэдьхээ бэлэйб. Смоленск шадар вагонуудһаа буулгажа, дайнай газар тээшэ абаашаба. Ганса үнэһэн болотороо шаташаһан һуурин, тосхонуудые харахада сэдьхэлдэ хүндэ һэн, — гэжэ Цыремпил Гомбоев хөөрэнэ.

Снаряд бомбонуудай тэһэрхэ, туулган тобшонуудай улихань дадаагүй хүндэ түрүүшээр аймшагтай шэнги һэн. Командна пунктнуудай, частьнуудай, сэрэгэй штабуудай дундахи хэлхеэ холбооной утаһан ходол таһарха юм. Тэрэниие саг дары заһаха хэрэгтэй. Хэлхеэ холбооной муугаар хүдэлөө һаа, сэрэгшэдтэ саг соогоо захиралта үгтэхэгүй байна бшуу. Радистнар үдэр һүниие илгангүйгөөр хүдэлдэг бэлэй. Арайл гэжэ татаһан хэлхеэ холбооной утаһые снаряд гү, али бомбо таһалжархиха. Туулган тобшын уляан соогуур гэдэргээ ошожо утаһа холбохо ушар хэды гарадаг байгааб! Фашистнар тэдэниие тодоод лэ байха. Обёорһоор лэ, миномедоор, пулемедоор буудажа орохо. Дайсанай мэргэн буудагшад хэлхеэ холбоо байгуулагшадые агнаха. Ямаршье бэрхэшээлэй тохёолдоо һаань, эдэнэр захиралта дүүргэхэ ёһотой. Цыремпилэй олохон нүхэдынь дайнай газар дээрэ баатарай үхэлөөр унаа һэн. Цыремпил Гомбоевой алба хэжэ байгаа 39-дэхи армиин сэрэгшэд Смоленск, Витебск, Орша, Белгород хотонуудые немец фашистнарай һабараа сүлөөлэлсөө. Эдэнэр Белоруссиин газар дээрэһээ фашистнарые һэегүй намнажа, Литвае сүлөөлэлсөө бэлэй. Генерал И. И. Людниковэй 39-дэхи армиин сэрэгшэд Зүүн Пруссиин газарһаа фашистнуудые намнаба.

1945 он. Совет сэрэгшэд Европын арадуудые немец фашистнарай дарлалта доороһоо сүлөөлжэ эхилээ бэлэй. 39-дэхи армиин сэрэгшэд Зүүн Пруссиин түб Кенигсберг хотые (мүнөө Калининград) сүлөөлхэ захиралта абаһан юм. Фашистнар энэ хэрэм тиимэ бэлэхэнээр үгэхөөр бэшэ хэбэртэй. Иишэ эгээл һайн частьнуудые асарба. Кенигсберг шадар дайсанай олохон дивизинүүд хүреэлэгдэбэ. Эндэ үзэгдөөгүй шанга тулалдаан болоо. Цыремпил Гомбоев хэдэн удаа дайнай урда захада гаража командна пунктнуудай хоорондо хэлхеэ холбооной утаһа татана. Немецүүд миномёдоор, үхэр буугаар буудаад утаһыень таһалха юм. Энэ ехэ тулалдаанай үедэ Цыремпил Гомбоев сэрэгшэдые хэлхеэ холбоогоор найдамтайгаар хангажа байгаа һэн. Энэ баатаршалгынгаа түлөө «Шэн габьяагай түлөө» медаляар шагнагдаа бэлэй. Тэрэнэй үбсүүндэ «Кенигсбергые сүлөөлһэнэй түлөө» медаль толордог. Верховно Главнокомандалагша тэрээндэ 6 дахин магтаал соносхоо. 39-дэхи армиин сэрэгшэд Кенигсберг шадар майн 9-нэй Илалтын үдэрые угтаа һэн. Эндэ һара шахуу амарбад. Үдэр һүниие мэдэнгүй дайлалдаһан, дайсанаа даража урмашаһан сэрэгшэд хэдэн үдэр садатараа унтаа бэлэй. Уданшьегүй Цыремпил Гомбоевой частиин сэрэгшэд поезддо һуужа, зүүн тээшээ аян замда мордобод. Дайсанаа даража, даагаяа һүүлдэһэн сэрэгшэд омог баяртайнууд. Гармониин абяан, ирагуу дуунай ханхинаан...

1945 оной август һара. Совет Армиин сэрэгшэд Японой милитаристнуудые сохижо эхилээ бэлэй. Цыремпил Гомбоев Хингаанай шэлэнүүд соо хороһон Япон самурайнуудые бута сохилсожо, Чанчунь, Мукден, Цицикар, Тэхэ гэһэн хотонуудые сүлөөлэлсөө. Порт-Артур городые абалсаһанайнгаа түлөө «Шэн габьяагай түлөө» медальда хоёрдохёо хүртөө.

Сээжэдээ хэдэн медальнуудые яларуулһан сэрэгшэ хүбүүн нютагаа бусажа ерээд, түрэл колхоздоо хүдэлжэ ороо һэн. Малай фермэдэ бригадираар удаан хүдэлөө. Зундаа звено эмхидхэжэ, үбһэ хуряаха. Хаанашье эдэбхи ехэтэйгээр хүдэлжэ, нютаг зонойнгоо дунда хүндэтэй ябагша һэн. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Тэрэнэй дүрэ зураг Хурамхаанай аймагай Барханай дунда һургуулиин музей соо ажалдаа шалгарагшадай дунда үлгөөтэй байдаг.

К. ЖАМЬЯНОВ.

СССР-эй арадай артистнууд Н. Рамишвили И. Сухашвили хоёрой хүтэлбэрилдэг Грузиин арадай хатарай Гүрэнэй академическэ габьяата ансамбль 75 ороноор аяншалһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ансамбль «Гандаган» гэжэ хатар гүйцэдхэжэ байна.

ТАСС-ай фотохроника.

ҺУНГАГШАДАЙ ЗАХЯА ДҮҮРГЭГДЭХЭ ЁҺОТОЙ

Өөрынгөө округто һунгагшадтаа уулзажа, тэдэнэй захяае хэр дүүргэжэ байһан байгаа тоосоходомни, намтай хамта ажалладаг һаалишад Б. Дашиева, Б. Буянтуева нимэ хандахал хэлээ һэн:

— Долгор, бэлшээри һайжаруулха асуудал шиидхэгдэхэ болоо хабди. Түрүү ажахынуудай жэшээгээр һайжаруулагдаһан бэлшээри түхеэрхэл һайн байгаа. Газарта урдаһайхи мэтээр хандаха саг гараа.

Һунгагшадайнгаа оруулһан дурадхалые ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ хэлээд, энэ шухала хэрэгые зүб шиидхэхэ талаар зохихо хэмжээ абахыень партиин райкомдо, аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ ороо. Энэ асуудалаар хандаһан газартамни намайе гүйсэд дэмжэһэн байна. Сэлэнгын совхозой газарые зүбөөр ашаглаха хүдэлмэри ямараар эмхидхэгдэнхэйб гэһэн асуудалые шэнжэлхэ тусхай комисси байгуулагдаһон юм.

Тэрэ гэһээр гурбан жэл үнгэрбэ. Аймагай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд дээрэ хэлэгдэһэн асуудалые зүбөөр шиидхэхэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулаа. Аймагай ажахынууд энэ хугасаада тараалангаа 9 мянган гектараар үргэдхөө, бэлшээриин барилгануудые шэнэлэн заһаа. 800 гектар бэлшээриин газар хатаажа, ашаглаһан байна. Отара, фермэнүүдэй дэргэдэхи участогуудые эмхидхэгдэжэ, хорёологдожо, үржэлынь һайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаа.

Тараалан, сабшалангай гектар бүриһөө ехэ ургаса хуряаха хэрэгтэ манай республикын Верховно Соведэй депутадууд И. Агафонов, Л. Максимов болон бусад нүхэд гол анхаралаа табидаг, энэ талаар зохихо хэмжээнүүдые бэелүүлдэг юм.

Сэлэнгын аймагта газарые зүбөөр ашаглаха хүдэлмэри хэр эмхидхэнэб гэһэн асуудал республикымнай Верховно Соведэй Президиум үнгэрһэн жэлдэ хараһан байна. Энэ асуудалаар аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Л. Цоктоев, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хүдөө ажахын ба байгаалиие хамгаалха талаар саг үргэлжын комиссиин гэшүүд элидхэлнүүдые хээ. Аймагай ажахынууд үнгэрһэн үедэ газар тараалангые зүбөөр ашаглаха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулаа гэжэ Президиум тэмдэглээ. Гэбэшье аймаг дотор газар тухай хуули хазагайруулха ушар тохёолдоно. «Газарай хүрьһэнэй һалхинда үлеэгдэжэ муудалгатай, уһанда нуралгатай тэмсэхэ хүдэлмэриие улам һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталан абаһан тогтоолой дүүргэлтэ хангалтагүй гэжэ онсо тэмдэглэгдээ һэн.

Һунгагшадай оруулһан дурадхалнуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула арадай һунгамалнууд ехэ хүдэлмэри ябуулна. Нютагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд, республикын Верховно Соведэй Президиум энэ шухала хүдэлмэриин хэр бэелүүлэгдэжэ байһан тухай тодорхой хэмжээнүүдые абадаг болонхой.

Олон жэлэй туршада һүнэй фермэдэ ажалланаб. Мүнөө фермые даагшаар хүдэлнэб. Миниин хоёр басагад мүн лэ эндэ һаалишанаар ажалладаг. Үнеэдэймнай байра табяад онуудай эхеэр баригдаһан юм. Бар хүсөөр хэгдэдэг ажалые оньһон аргаар бүтээхэ түхеэрэлгэ тодхогдохоор хараалагдаагүй һааб даа. Үнгэрэгшэ жэлдэ һунгагшадайнгаа урда тоосоходомни, намтай хамта хүдэлдэг һаалишад үнеэдтэе үбһэ тэжээлэй найдамтай бааза бии болгохо, гарай хүсөөр хэгдэдэг ажалые оньһожоруулха дурадхал хүтэлбэрилэгшэдэй урда табихаар саг тулажа ерээ гэжэ мэдүүлһэн юм. Совхозой дирекци үнеэшэдэй оруулһан сэнтэй дурадхалые зүбтэйдэ тооложо, оньһон түхеэрэлгэнүүдые тодхохо хүдэлмэри богонихон болзорто дүүргэжэ шадаа. Үнеэдэй типовой байра байгша ондо баригдахаар хараалагдана.

Һунгагшадтаяа саг үргэлжэ уулзахадаа, олон юумэ мэдэжэ абадагби гэжэ эндэ хэлэхэ хүсэлтэйб. Иимэ уулзалганууд эрхэтэн бүхэнэй хэлэһэн захяа, дурадхалнуудые зүбөөр шиидхэхэ хэрэгтэ ехэ туһа хүргэдэг.

Нэгэтэ бүлэг һунгагшад намтай уулзахадаа, Сэлэндүүмын дунда һургуулиин байшан барилгые түргэдхэхэ дурадхал оруулаа һэн. Энэ барилгые «Бурятцелинстрой» управлениин барилгашад бодхоожо эхилээ. Зүгөөр барилгашадай олоор дуталдаһан дээрэһээ һургуулиин барилга удаараа юм. Сэлэндүүмын поселково Соведэй сесси һургуулиин барилгые түргэдхэхэ хэмжээнүүдые хараалаа. Поселково Соведэй шиидхэбэриие түрэлхид тон халуунаар угтажа, барилгашадта ехэ туһа хүргөө.

Поселково, аймагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй заседанинуудта, нютагай Соведүүдэй сессинүүдтэ, тэдэнэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэридэ хабаадалсахадаа, өөрынгөө округто хэгдэжэ байгаа хэрэгүүд тухай һайн мэдэжэ абадагби. Нютагай Соведүүдэй сессидэ хабаадахадаа, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй баталан абаһан шиидхэбэринүүд тухай хөөрэдэг заншалтайб.

Депутат бүхэндэ жэжэ божо асуудалнууд байха ёһогүй гэжэ һанадагби. Һунгагшад Ц. Буянтуевагай, Д. Аюшеевэй оруулһан дурадхалнуудые шиидхэхээ аймагай Соведэй сессиин хүдэлмэридэ зорюута хабаадааб. Тэдэнэй захил дүүргэгдээ. Үнгэрһэн үедэ аймагай тосхонуудта мүнөө сагай эрилтэдэ тааруу шэнэ магазинууд шэнээр баригдажа, ашаглалгада тушаагдаа. Аймагай совхозууд һургуулиин хүүгэдые шэрэдэг автобустайшье болонхой.

Һунгагшадтаяа нягта холбоотой байхадаа, депутадуудай хүдэлмэри һайн ябадаг. Хамтын ажал хүсэтэй, олоной нюдэн хурса гэжэ арад зон хэлсэдэг гээшэ. Тиимэһээ һунгагшадай даабаринуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ үнэн зүрхэнһөө оролдодог арадай түлөөлэгшэдэй хүсэн ехэ гэжэ хэлэхэ хүсэлтэйб.

Д. ДАНЗАНОВА,
Сэлэнгын совхозой Ехэ-Сагаанай һүнэй фермые даагша, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн.

(**«Известия»** газетэһээ абтажа, хуряангыгаар үгтэбэ).

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

«МҮНӨӨНЭЙ БА ЕРЭЭДҮЙН ПРАГА»

ПРАГА. «Мүнөөнэй ба ерээдүйн Прага» гэһэн ехэ выставкэ Чехословакиин ниислэлэй томо залнуудай нэгэндэ нээгдээ.

— Энэ выставкээрээ хотынгоо саашанхи хүгжэлтые Прагын хүн зондо харуулха зорилготойбди, — гэжэ Прагын архитектор Благомир Боровичка ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. — КПЧ-гэй XIV съездын шиидхэбэриин үндэһөөр түсэбтэ табадахи табан жэлдэ 40.000 шэнэ байшан гэр баригдаха юм, тиихэдэ 1990 он хүрэтэр Прагадахи шэнэ гэр байра 200.000-да хүргэгдэхэ гэхэ гү, али мүнөөнэй бүхы байшан гэрнүүдэй хахадтайнь адли болохо байна.

Ниислэлэй оршон тойрондо барилга хэхэдээ, тон орёо архитектурын асуудалнууд шиидхэгдэхэ юм гэжэ Б. Боровичка хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ. Социальна талаар Прагын түбэй асуудал шиидхэгдэхэ болоно. Ниислэлэй түб хубинь мүнөө архитектурын «заповедник» гэжэ соносхогдонхой. Эндэхи эртэ урда сагай хүшөөнүүдые тэрэ хэбээрнь үлөөхэ зорилготойгоор ямаршье барилга хэгдэхэгүй гэһэн шиидхэбэри абтанхай. Прагые хүгжөөхэ генеральна түсэбэй ёһоор энэ зуун жэлэй дүүрэтэр түбтэнь ажаһуудаг хүн зоной тоо 94.000-һаа 73.000 болотороо үсөөн болохо ёһотой.

Гэбэшье эндэ барилгашадай хэхэ ажал ехэ. Юуб гэбэл, дунда зуун жэлнүүдтэ баригдаһан гэр байра соо мүнөө ажаһуухада һонирхолтойшье һаа, таарамжа зохидгүйнь элитэ ааб даа. Урданай гэрнүүдтэ болохо газартань халуун уһа, газ оруулха, лифтнүүдые, түхеэржэ, шэнэ барилгануудһаа дутуугүй болгохо гэжэ түсэблэнэбди.

Транспортын асуудал шиидхэхын тула совет туһаламжатайгаар Прагада баригдажа байһан метродоо ехэ найданабди гэжэ Б. Боровичка хөөрэнэ. Үнгэрһэн жэлэй майн 9-дэ ашаглагдажа эхилһэн тэрэнэй түрүүшын лини манай этигэл найдалые харюулна.

СҮЛӨӨТЭ ОЛТИРОГОЙ ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ФЛОТ

ГАВАНА. Кубын географическа байдал, тэрэнэй национальна экономикын хурдан түргэн хүгжэлтэ, социалис болон бусад оронуудтай худалдаа наймаагаа саг үргэлжэ үргэдхэлгэ — эдэ бүгэдэ худалдаа наймаанай флодые хүгжөөхэ эрилтэ табина. Далайгаар ашаа шэрэлгээр Куба Латинин Америкэдэ дүрбэдэхи һуурида гаранхай. Ойрын арбан жэлэй түсэбэй ёһоор. Кубын худалдаа наймаанай флодой тоннаж жэлэй турша соо 13 процентээр дээшэлхэ юм.

Революционно правительство энэ зорилго бэелүүлхын тула ехэ мүнгэ зөөри гаргашална. Кубада мүнөө хүдэлжэ байһан верфьнүүд шэнэдхэн һайжаруулагдана, шэнэ верфьнүүд баригдана. Орон дотор бүтээгдэһэн суднануудһаа гадна, хилын саанаһаа худалдан аоттаһан суднанууд Кубын худалдаа наймаанай флодто нэмэгдэнэ.

Национальна мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгэдэ мүн ехэ анхарал хандуулагдадаг. Советскэ Союз энэ шухала хэрэгтэнь Кубада ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Дээдэ һургуулитай механик, моторист, холын тамаралгын штурмануудые оло дахин бэлдэжэ гаргаһан совет багшанар оронoй далайн мэргэжэлгэдые бэлдэдэг училищинуудта хүдэлнэ. Кубын курсантнууд совет нуралсалаи суднануудта практика гарадаг. Худалдаа наймаанай флодто национальна кадрнуудые бэлэдхэхэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ нягта, аша үрэтэй харилсаа холбоон туһална.

ТҮСЭБТЭ НЭГЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ

БЕЛГРАД. Трстеникэдэхи «Прва петолетка» гэжэ пневматическа болон гидравлическа түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргадаг орон доторхи ехэ комбинадта химиин промышленностьда үргэнөөр хэрэглэгдэдэг бүлүүрнүүдэй шэнэ цехэй барилга эхилбэ. Ерэхэ жэлэй һүүл багаар тэрэнэй ашаглалгада оруулагдахада, завод жэл бүри нимэ 50 мянган бүлүүр бүтээн гаргадаг болохо байна.

Комбинадай продукци Югославиин бүхы машина бүтээгшэдтэ үнинэй мэдээжэ болонхой. Тэрэнэй продукци комбайнууд болон суднануудай двигательнүүдтэ, үргэлгын кранууд болон тракторнуудта, химиин заводууд болон электростанцичуудта үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Комбинат — арадай Югославиин түрүүшын предприятинуудай нэгэн. Промышленна асари ехэ комбинат болотороо ургаһан тус предприяти ороной промышленностиин хэрэглэдэг пневматическа болон гидравлическа түхеэрэлгэнүүдэй 70 процентые бүтээнэ. 70 мянган дүрбэлжэн метр талмай эзэлдэг цехүүд соонь 3 мянган инженер, хүдэлмэришэн болон алба хаагшад хүдэлнэ.

Предприяти мүнөө үргэдхэлгынгөө, шэнэдхэн һайжаруулгынгаа шатада оронхой. Энэ жэлэй дүүрэтэр хуушарһан түхеэрэлгэнүүд һэлгэгдэжэ, үйлэдбэриин талмайнууд нилээд үргэдхэгдэхэ.

Предприятиин хүгжэн ургахатай адли, хотошье түхэлөө хубилгана. Һүүлэй хорёод жэлэй турша соо эндэ байрын гэрнүүдэй шэнэ кварталнууд, сэсэрлигүүд урган бодоо. Хотые тойроод байһан гүбээнүүдэй ташалангуудта, комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй амарха газарта модод таригданхай.

«ФАДРОМОЙ» МАШИНАНУУД

ВАРШАВА. Польшын промышленна түбүүдэй нэгэн болохо Вроцлав гансал тоолон тодорхойлолгын машинанууд, түргэн ябадалтай электровозууд болон тааруу зохидоор хэгдэһэн вагонуудаараа суурхадаг бэшэ юм. Эндэ, «Фадрома» гэжэ машина бүтээлгын заводто харгын машинанууд, бүтээгдэдэг, харин һүүлэй үрэмдэлгын түхеэрэлгэнүүд жэлнүүдтэ зэдэй промышленностьда хэрэглэгдэдэг машинануудые бэлдэдэг Европодохи үсөөхэн заводуудай нэгэн болонхой.

1967 ондо предприятиин конструкторнуудай зохёон бүтээһэн ашаа тээдэг «Л-1» түхэлэй гидравлическа түхеэрэлгэнүүд зэдэй уурхайнуудта туршалга гаража, мүнөө хилын саанаһаа имэ машинанууд асарагдахала болёо.

АСАРИ ЕХЭ БАРИЛГА МҮНДЭЛНЭ

БЫШГОЩСКО воеводствын урдань хэндэшье мэдээжэ бэшэ байһан Свече хото мүнөө Арадай Польшын индустриальна томо хото болонхой. Свече — ороной эгээл түбтэ оршодог целлюлозно-саарһанай асари ехэ барилга. Вислэ мүрэнэй эрьедэхи энэ комбинадай юумэнүүдые эгээл ехэ гэхэдэ болохо. Юуб гэбэл, эндэ саарһа хэхэ эгээ ехэ машина, целлюлозын, саарһан мэшээг, картон хайрсагай эгээл томо үйлэдбэри бии. Тобшолон хэлэхэдэ, энэнь ПНР-тэ саарһа-целлюлозын эгээл ехэ предприяти болоно.

Дэлхэйн техникын туйлаһан һүүлшын бүхы түхеэрэлгэнүүдээр завод хангагданхай.

ШЭНЭ ЗОРИЛГОНУУД

БУДАПЕШТ. «МАВ — «Венгриин түмэр зам» гэһэн богонихон бэшэгтэй составууд Венгриин элдэб нютагуудаар, хилын саагууршье үдэр һүнигүй шуумайн ябадаг. Венгриин арадай ажахын хүгжэлтэ мүнөө түмэр замай транспорттай сэхэ холбоотой. 1980 он болотор 123 миллион тонно ашаан түмэр замаар зөөгдэдэг болохо гэжэ мэргэжэлтэд уридшалан хараалаа һэн. Харин мүнөө, партиин XI съезддэ, оронойнгоо сүлөөлэгдэһөөр 30 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй эдэ үдэрнүүдтэ, тэрэ хараалагдаһан зорилгонууднай 1971 оной һүүл багаар бэелүүлэгдээ гэжэ баяр омогорхолтойгоор мэдүүлнэ.

УЯЛГАНУУД ДҮҮРГЭГДЭЭ

ВЕНГРИИН химиин промышленностиин ехэ предприятинуудай нэгэн болохо Писайска химиин комбинадта олефинэй шэнэ завод ашаглалгада тушаагдаба. Совет-венгер программын үндэһөөр бодхоогдоһон энэ предприяти 250 мянган тонно этилен, 125 мянган тонно пропилен, каучук үйлэдбэрилгэдэ хэрэгтэй 80 мянган тонно түүхэй эд жэл бүри арадай ажахыда үгэхэ юм.

«ЧЕХОСЛОВАКИИН АЭРОЛИНИНҮҮДЭЙ» ТУЙЛАЛТАНУУД

ПРАГА. Чехословакиин аэролиниин самолёдууд (ЧСА) үнгэрһэн жэлдэ 1.700.000 пассажир, 27.000 тонно ашаа зөөжэ, 28 миллион километр зай гаталһан байна. Чехословакиин аэролиниин самолёдой паркые үргэдхэһэнэй ашаар жэлэй турша соо нимэ амжалтанууд туйлагдаа. Үнгэрһэн жэлэй һүүл багаар «ТУ-134А» түхэлэй үшөө хоёр машина ниидэдэг болоһон байна. Тиигэжэ компани агаарай имэ түхэлэй арба нэгэн онгосотой болоо. «ТУ-134А» болон «ИЛ-62» самолёдууд ЧСА-гай уласхоорондын бүхы замаар ниидэдэг юм. Агаарай ветеранууд — «ИЛ-14» самолёдууд алдарта замайнгаа түгэсхэлдэ почто зөөнэ.

Чехословаки 18 жэлэй саада тээ агаарайнгаа лининүүдтэ «ТУ-104» самолёдуудые ашаглажа эхилһэн түрүүшын гүрэн болоно. Тэрэ гэһэнһээ хойшо ЧССР гансал совет самолёдуудые худалдан абадаг.

ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭГДЭЭ

«СЛОНАФИ» гэжэ химиин комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлые республикын бүхы ажалшад халуунаар дэмжэбэ. Элекгрын элшэ хүсэ, түлишэ, түүхэй эд болон материал наринаар гамнаха гэһэн Братиславын химигүүдэй уряае республикын табин ехэ предприятиин коллективүүд дэмжэжэ, социалис уялгануудые абаа.

Словакиин Детвэ хотодохи Подполянска машина бүтээлгын заводой ажалшадһаа Прагада һаяхан мэдээсэл ерэбэ. Энэ жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо, үйлэдбэриин хэмжээе 30 миллион крондо дээшэлүүлхэһээ гадна, ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые нэбтэрүүлһэнэй ашаар 850 тонно түлишэ алмаха, 6,7 миллион крон сэнтэй металл арьбалха гэһэн ехэ зорилго тэдэ урдаа табинхай.

Хойто-Чехиин Хомутов хотын сорго-прокадай заводой хүдэлмэрилэгшэд, Либерец хотодохи «Тедва» гэжэ торгон бүдэй комбинадай нэхэгшэд, Словакиин Топольчани хотын «Мир» комбинадай мебель бүтээгшэд мүн лэ нимэрхүү уялгануудые абанхай.

ЧССР-эй арадай ажахын аша үрые саашадань али болохоор дээшэлүүлхэ, энэ жэлэй даабаринуудые дүүргэжэ, үлүүлэн дүүргэжэ, энээгээрээ түсэбтэ табадахи табан жэлэй даабариие бүхыдэнь дүүргэхэ гэһэн КПЧ-гэй ЦК-гай ноябриин (1974 он) пленумэй шиидхэбэридэ харюу болгон, ЧССР-эй ажалшад иимэ уялгануудые абана.

(ТАСС).

Уласхоорондын шэнжэлэл

ПОРТУГАЛИ:

ХАРЮУСАЛГАТАЙ ҮЕ

«Португалида хэгдэhэн демократическа революци мүнөө шиидхэхы үедөө оронхой. Иимэ сэгнэлтэ Португалиин коммунис партиин ЦК-гай haяхан үнгэргэгдэhэн пленум орон доторойнгоо байдалда үгэhэн байна.

Португалида фашис засагай унагаагдаhанай hүүлээр юнэ haраhаа дээшэ сар үнгэрбэ. Энээхэн агшам үе соо ороной демократическа ёhoор шэнэдхэхэ замаар урагшаа холо дабшаба. Гэбэшье орон доторхи байдалынь үшөөл бэрхэшээлтэй байhаар. Гүрэнэйэ хүтэлбэрилхы аппарат, илангаяа нютагуудта фашис этэгээдүүдэй сэбэрлэгдээгүй. Экономикынь захирганаай хүтэлбэри томо капиталист болон помещигуудай гарта байhаар. Ушар иимэhээ тэдэнэр орон доторо экономическа бэрхэшээлтэ байдал тохёолдуулха зорилгоор ямаршье нюуса далдагүүдээр хорото хэрэг үүсхэнэ. Португали НАТО-гой гэшүүн байhан хадаа, hүүлэй үедэ НАТО-гой зүгhөө Португалида политическа ба экономическа хашалта, демократическа шэнэ журамда эсэргүү, худал хуурмаг ябуулга хэгдэнэ.

Оронойнгоо иимэ бэрхэшээлтэ байдалда ороод байхадань, зүүнэй тала хуурмагаар баримталдаг бүлэгүүд хархис этэгээдүүдтэ туhатай ябуулга хэнэ. Баруунай тала баримталдаг социалис-демократическа түбэй партиин съездын зарлагдаhан Порту городто haяхан эдэ этэгээдүүд шахардуу байдал тохёолдуулаа. Тиигэжэ баруунай тала баригшад ба мүн зүүнэйшье тала хэтэрүүлэгшэдэй хэдэг ябуулга хоёр тээhээ холболдобо.

Хархис этэгээдүүд шэнэ журам унагаахын тула правительствын каолицада зарим асуудалаар гараhан арсалдаае хэрэглэнэ. Эндэ юун тухай хэлэгдэнэб гэхэдэ, нэн түрүүн профсоюзуудай нэгэдэмэл түб байгуулха талаар хуулиин проект тухай. Энэ хадаа мүнөө Португалида тохёолдоод байhан эрхэ байдалда профсоюзуудай бүридэл тухай асуудалай гансахан зүб шиидхэбэри мүн. Ондоо ямаршье шиидхэбэри хүдэлмэришэн ангиие хубаарха туйлда хүргэхэ байна. Гэбэшье хуулиин проект зохёохо үедэ саг зуурын правительствада ородог партинуудай хоорондо арсалдаан гараhан. Коммунистнууд, зүүнэй тала баридаг социалистнууд, түрүү үзэлтэй бусад организацинууд, тэрэшэлэн зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөн энэ хуулиин проектые дэмжэнэ. Тэрээндэ эсэргүү байгшад гэхэдэ, социалис парти ба «арадай демокрадууд» (центристнүүд) болоно. Социалистнууд правительствын бүридэлhөө гарахабди гэжэ айлгаад абаа. Теэд баруунай тала тээшэ болоходомнай олониитэ бидэниие дэмжэхэгүй гэжэ тэдэнэр ойлгоод, түргөөр абяагүй болоо ха.

Энэ бэрхэшээл ехэтэй эрхэ байдалда арад ба зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй холбоон өөрынгөө нүлөө үшөө дахин харуулаа. Энэ холбооe бэхижүүлгэдэ коммунис партиин сухаришагүй шууд сэхэ хараа бодол шиидхэхы үүргэ дүүргэhэн байна. Хархис хүсэнүүд худал хуурмаг кампани эмхидхэн, учредительнэ суглаанай hунгалтада haaд хэхэнь, засаг абахань гэхэ мэтээр коммунистнуудые гэмнэжэ ороо. Хархис этэгээдүүдтэ харюу болгон, компарти оронойнгоо демократическа бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэлые улам бэхижүүлхээр уряалаа бшуу. Тиигэхэ зуураа, компарти мүнөөнэй правительствын каолициие дэмжээд, социалис партитай гараhан арсалдаае зүбшэн хэлсэхээр бэлэй байhанаа мэдүүлээ.

Олониитэ арадай демократическа туйлалтануудаа hэргэг наринаар хамгаалжа байhаниие январиин hүүл багаар болоhон үйлэ хэрэгүүд харуулба. Гэбэшье саашадаа шэнэ тулалдаан болохо. Ойрын сагта экономическа онсо шухала программа абтажа, хэблэлдэ толилогдохо ёhотой. Тэндэ томо капиталай хубиин хэрэг дайрагдаха болоно. Учредительнэ суглаанда hунгалта үнгэргэхэ саг холо бэшэ. Тэрэ суглаан оронойнгоо шэнэ конституциие зохёохо байна бшуу. Демократическа шэнэ Португали байгуулхын түлөө, социальна гүнзэгы хубилалтануудые хэхын түлөө арад зон үшөө шанга тэмсэл хэхэ зэргэтэй.

А Н Г Л И:

БҮГЭДЭ НИИТЫН АСУУЛТА

Европын экономическа нэгэдэлдэ («ниитын дэлгүүр») Англи байха гү, али үгы гү гэhэн асуудалаар ерэхэ зун бүгэдэ ниитын асуулта үнгэргэхэ тухай лейборис правительство haяхан соносхобо.

Энэ асуудалаар бүгэдэ арадай hунгалта үнгэргэхэ гэжэ найдуулhан ушар хадаа нёдондоной парламентска hунгалта дээрэ лейборис партиин урдаа барихэ хоозоринуудай нэгэн байhан юм. Партиин толгойлогшо Г. Вильсон ба тэрэнэй тала баригшад иимэ найдуулга үгэхэ зуураа, Европын экономическа нэгэдэлдэ (ЕЭС) Англиин хабаадажа байhанда олониитын тон дурагүйдэдэгые хараада абаhан гээшэ.

1957 ондо ЕЭС-эй байгуулагдаhанай hүүлээр Англи олохон жэлэй туршада экономическа энэ бүлэгтэ орохоhоо арсааhэн. Гэбэшье 1971 ондо консерваторнуудай правительство 1973 оной январиин 1-hээ Англиие «ниитын дэлгүүртэ» оруулха тухай хуули парламент дээрээ абхуулжа шадаhан юм. ЕЭС-тэ Англиин ороhон дээрэhээ ажабайдалдань элдэб бэрхэшээл тохёолдоно гэжэ финансова ба экономическа хэрэг шудалаагүй юрын англичануудта жэл ерэхэ бүри ойлгосотой болоо.

Эдеэ хоолой продуктнуудай үнэ сэнгэй ехээр дээшэлhэн ушар юрын англичанинай ажабайдалда муугаар нүлөөлөө. Энэ ушар юун дээрэhээ тохёолдоноб гэхэдэ, «ниитын дэлгүүрэй» хүдөө ажахын политикатай зохилдуулан, Англи-хани нүхэсэлэйнгөө оронуудhaa хямда[illegible] сэнгээр эдеэ хоол асархаhaa арсажа, ЕЭС-эй гэшүүн-оронуудhaa үнэтэй сэнгээр продуктнуудые худалдан абаха баатай болонхой. Энээнэй хажуугаар орон доторонь ондоо эд бараанай үнэ сэн хэтэрмэ ехээр дээшэлнэ, хариин гүрэнүүдтэ үгэхэ үри шэрэнь улам ургана. Мүнөө «ниитын дэлгүүрэй» бусад гэшүүдтэй сасуулбал, худалдаа наймаагаар Англиин үри 1972 онойхиhоо аяар арба дахин ехэ болонхой! ЕЭС-эй Бюджедтэ Англиин оруулдаг гэшүүнэй түлөөhэн хаба шадалдань таарахаар бэшэ. Энэ түлбэриие бага болгохо асуудалаар «ниитын дэлгүүрэй» гэшүүдтэй хэгдэhэн хэлсээн мүнөө болотор ямаршье аша үрэ үгэнэгүй.

«Ниитын дэлгүүртэ» оронойнгоо хабаададаг ушар ажалшадай экономическа байдалые улам муудхана, ажалгүй хүнүүдые олошоруулна (нэгэдэхи кварталай эсэстэ хүдэлмэригүй хүнүүдэй тоо 1 миллиондо хүрэхөөр багсаагдана), валютын сэнгэй унаха ябадалда хүргэнэ гэжэ Великобританиин Коммунис парти тэмдэглэнэ.

«Ниитын дэлгүүрhээ» Англиие гаргахагүй зорилгоор уласхоорондын туйлай ехэ монополинууд тэрээндэ ехэ баалалта хэнэ. Англиин гадаадын хэрэгүүдэй гүрэнэй министр Р. Хэттрсли гэгшын хэлэhэнэй ёhoор, хэрбээ Англиин ЕЭС-hээ гараа haaнь, уласхоорондын хэдэ хэдэн компанинууд предприятинуудайнь үйлэдбэридэ мүнгэ hомололгоёо бага болгохобди гэжэ айлгана. Зүгөөр Великобританида Баруун Европын оронуудай тон томо 150 монополинуудай штаб-квартира байрланхай юм. Эдэ монополинуудай гарта Англиин, мүн тэрэшэлэн уласхоорондын хэблэл оронхой. Тэдэнэй аша туhые тон олон пропагандистнуудтай консервативна ба либеральна партинууд хамгаалжа байдаг. Англиие ЕЭС-эй бүридэлдэ байлгаха дуратай олон хүнүүд засаг барижа байhан лейборис партиин хүтэлбэридэшье бии. Үнгэргэгдэхээ байhан бүгэдэ ниитын асуултатай холбоотой тэмсэл айхабтар шанга байха гэжэ олон хүн хэлэнэ.

НЕФТЬ ХУДАЛДАДАГ ОРОНУУДАЙ hАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЭ

Нефть худалдадаг оронуудай организациин ээлжээтэ бэшэ конференци энэ неделидэ Алжирай ниислэл хотодо үнгэргэгдэбэ. Баруун оронуудай зонхилхы ба зүрилдөө гаргаха политикада эсэргүү тэмсэлдэ эдэ оронуудай hаналаа нэгэдэлгын улам үргэдэжэ байhаниие энэ конференци харуулба. hүүлэй үедэ баруун оронууд, нэн түрүүн США нефть абадаг оронуудта хашалта хэнэ. Нэгэдэхеэр, араб оронуудай нэгэдэл таhалхые, хоёрдохеэр, эдэ оронуудай нэгэдэлые нефть хэрэглэдэг Баруун оронуудай бүлэглэлдэ эсэргүү табижа, хүгжэжэ байhан нефть худалдадаг оронуудта шэнэ түхэлэй колониалис баадхалга дура зоргоороо хэжэ байхые оролдоно. Имагтал иимэ хараа щэглэлтэйгээр араб оронууд тушаа США-гай хэhэн сэрэгэй заналтануудые хараха хэрэгтэй. Тэрэшэлэн хүгжэлтэ ехэтэй капиталис гүрэнүүдэй бүлэг байгуулга хадаа нефть абадаг оронуудта экономическа хашалта хэхэ зорилготой байhаниинь мэдээжэ. Мүн гадаадын худалдаа наймаагаар Америкын доромжолгын хуули баhал иимэрхүү уг зорилготой, хүгжэжэ байhан бэеэ даанхай олон оронуудта хохидол ушаруулна.

Алжирта үнгэргэгдэhэн конференцидэ хабаадагшад Баруун оронуудай эдэ аашануудые эрид шууд буруушааба. Араб оронуудай энээнhээ урда үнгэргэгдэhэн зүблөөнүүд дээрэ гол түлэб экономическа асуудалнууд (нефтиин сэн, нефть абалгые түсэблэлгэ) харагдадаг haa, мүнөө нефть худалдадаг оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй, финансын ба нефтиин министрнүүдэй энэ зүблөөн дээрэ мүн политическэ асуудалнууд харагдаба. Уласхоорондын монополинуудтай тэмсэлдэ өөрынгөө аша туhые аршалан хамгаалжа байhан нефть абадаг оронуудай политика Баруун оронуудай экономикодо бэрхэшээлтэ байдал тохёолдуулаа гэжэ баруунай пропагандистнуудай хэдэг идхалгые зүблөөндэ хабаадагшад эрид шууд буруушааба.

hүүлэй үедэ нефть абадаг оронууд тушаа Баруун оронуудай заналта хэгдэhэниинь мэдээжэ. Нефть худалдадаг оронуудай организациин али нэгэ гэшүүн тушаа ээрхэг түримхэй ябуулгын хэгдэхэ болоо haa, тус организаци нефть худалдалгые дахин хорихо талаар хэмжээ абаха гэжэ конференцидэ хабаадагшад мэдүүлээ.

Үнэн зүб үндэhэ hуури дээрэ, алишье таладаа ашатай туhатай уласхоорондын харилсаа байгуулха зорилгоор нефть абагшад ба хэрэглэгшэдэй хамтын хүсөөр зүб арга зам олохо тушаа өөhэдынгөө хараа бодолой найдамтай байhаниие конференцидэ хабаадагшад тэмдэглэhэн байна.

Нефть худалдадаг оронуудай организациин гэшүүн-гүрэнүүдэй правительствануудай толгойлогшонорой зүблөөн ехэ удха шанартай байха. Энэ зүблөөн февралиин 21-hээ мартын 8 хүрэтэр Алжирта үнгэргэгдэхэ юм.

Урид багсаагдаhанай ёhoор, энэ зүблөөн дээрэ баруунай оронуудтай урид хэлсэгдэhэн баримтануудаар нефть абадаг оронуудай хамтын хараа бодол зохёогдохо байна.

В. ЕГОРОВ,
В. ГОНЧАРОВ,
И. ЛАПИЦКИЙ.
(ТАСС).

ЭДЭБХИТЭН

Архип Абокшинович Анготоев сэрэгэй албанhaa табигдажа, түрэл Улаан-Үдэеэ бусажа ерэhээр электро-заhабарилгын заводто ажалда ороо. Гурба hарын туршада шэгнүүрэй мастерай мэргэжэлдэ hураhанайнгаа hүүлээр бэеэ даагаад ажаллажа эхилээ. Шэгнүүр заhабарилха гээшэ орёо нарин хүдэлмэри болоно. Гэбэшье залуу мастер богонихон болзорто мэргэжэлээ hайнаар шудалаад, дүршэлтэй мастернуудhaa дутуугүйгөөр шэгнүүр заhабаридаг болоо hэн. Архипай ажалда дуратай, даажа абаhан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадагые сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь хүрэhөөр ойлгоо бэлэй.

Республикын 25 жэлэй ойн hайндэрэй урда тээхэнэ тэрэ Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба. Удангүй Архип Абокшинович «РСФСР-эй нютагай промышленностиин министерствын отличник» гэhэн тэмдэгтэ хүртэбэ.

1972 ондо тэрэ түмэр отологшоор хүдэлжэ эхилhэн байна. Энэ шэнэшье газарта хүдэлхэдөө, Архип Абокшинович нүхэдэйнгөө найдабариие харюулжа шадаа. Юуб гэхэдэ, түмэр отолдог гурбан слесарь түмэр табладаг участогай хүдэлмэриие таhалгаряагүйгөөр хангаха ёhотой байгаа бшуу. Тэдэнэрэй отолhон деталиие зтар 14 хүн таблажа бэлэн продукци болгодог hэн. Үрдихэ хэрэгтэй. Заримандаа ажалайнгаа hүүлээр үлэжэ, хүдэлхэ ушартай болодог байгаа. Анготоевой бригадын гэмээр таблагшад нэгэтэшье haатажа үзөөгүй.

Архип Абокшинович городской Советэй депутадаар hунгагдаhан байна. Иигэжэ ниитын хэрэгтэ хабаадалсаха, хүнүүдтэ туhаламжа үзүүлхэ үшөө нэгэ даабаритай болобо. Ажалшадай депутадуудай городской Советэй худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой эмхи зургаануудай хүдэлмэри шалгаха комиссиин гэшүүн болобо. Магазин, столовонуудай хүдэлмэри шалгаха хэрэгтэй. 29-дэхи hургуулиин буфет hуралсалай жэлэй эхилхэдэ бэлэн бэшэ байшаба. Энэ асуудал шиидхэхыень Архип Абокшиновичта даалгаба. Буфедэй шалын модон үмхиржэ муудаhан байгаа. Барилгын эмхи зургаанда hургуулиин мүнгэ үни хада оруулhан байгаашье haaнь, заhабарилга хэжэ эхилээдүй байhан юм. Депутат А. А. Анготоев капитальна барилгын таhагай начальниктай хөөрэлдэжэ, дары түргэн заhуулаа.

Мүнөө Архип Абокшинович 58 наhатай болобошье, ажаллахадаа абьяастай, хүнгэн сарюун зандаа. Тэрэ hара бүрнингөө даабариие 130—140 процент дүүргэжэ, 1976 оной гэхэ гү, али арбадахи табан жэлэй түсэбөөр ажаллана.

Слесарь Анготоев ажалшадай депутадуудай городской Советэй депутадаар удаа дараалан, табадахияа hунгагдаа. Иигэжэ юрын таряашанай бүлэдэ хүмүүжүүлэгдэhэн А. А. Анготоев городой ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Л. КОВАРСКИЙ.

ШАТАРАЙ hОНИН

★ Улаан-Үдэ хотын шатаршадай клуб соо спортын «Труд», «Спартак» бүлгэмүүдэй команданууд хахад финальна мүрысөө үнгэргэжэ эхилбэ.

«Труд бүлгэмэй командаhаа 26 шатаршад хабаадалсана. Шатаршадай дунда долоон наадан үнгэргэгдэхэ байhан. Мүнөө «Труд» бүлгэмэй шатаршад гурбан парти үнгэргэбэ. Шатаршад Балханов, Медведев, Симонов гэгшэд гурбаад очкотой болобо.

«Спартагай» 32 шатаршадай дунда хоёр уулзалга үнгэргэгдэнхэй. Эндэ Максимов, Матвеев, Прокофьев, Тарасов гэгшэд эрхимлэжэ ябана.

★ Республикын экс-чемпионка Лубсама Гармаева, нэгэдэхи разрядтай залуу шатаршад Андрей Громов гэгшэд Псков хото мордобо. Эдэнэр «Буревестник» бүлгэмэй шатаршадай дунда РСФСР-эй гүрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ нааданда хабаадахань.

В. МАМИЛОВ.

Хилын саанаhaa

· телефон · телеграф · радио

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ?

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой январиин 29—30-да Москвада болоhон зүблөөн тухай социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай хэблэл үргэнөөр бэшэнэ. Хани харилсаанай, аха дүүгэй хани барисаанай, үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнүүдэй үеэр бүхы талые hонирхуулдаг асуудалнуудаар hанамжануудаа хэлсэhэн байна гээд газетэнүүд тэмдэглэнэ.

Гадаадын хэблэл мүнөөнэй уласхоорондын байдалай элдэб асуудалнуудые шэнжэлнэ.

Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Берлиндэ болохо конференци тухай статья Братиславын «Правда» газетэ толилбо. «Коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хүсэнhөө, коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай ажал ябуулгануудай нэгэдэлhээ Европын арадуудай, бүхы хүн түрэлтэнэй ерээдүй гол түлэб дулдыдаха байна», — гэжэ газетэ бэшэнэ. Аха дүү партинуудай зүблөөн мүнөөнэй оршон байдалда Коммунис партинуудай хоорондохи интернациональна харилсаанай эгээн аша үрэ ехэтэй арга нүхэсэл болоно гээд газетэ тэмдэглэнэ.

КПСС-эй XXIV съездын баталан абаhан эб найрамдалай программые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула Советскэ Союзай ба социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудай гаргадаг хүсэлэл оролдолго эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ гол шухала, шиидхэхы нүхэсэл болохо гээд Чехословакиин профсоюзуудай орган — «Праце» газетэ мэдээсэнэ. Энэнь уласхоорондын шахардуу байдал hуларуулха, ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан гуримаар зэргэ оршохо гол ёho бэелүүлхэ арга олгоно.

Индиин Коммунис партиин X съездын хүдэлмэри тухай Индиин газетэнүүд үргэнөөр бэшэнэ. Хариин оронуудhaa ерэhэн айлшад съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Ази түбидэ аюулгүй байдал хамтаран хангаха шухала гэжэ тэмдэглэнэ.

Кипртэхи байдалай шахардуу байhан тухай газетэнүүд бэшэнэ.

Ороной демократическа хүсэнүүдтэ эсэргүү хашалта харшалалтануудаа Чилиин сэрэгэй хунтын улам үргэдхэжэ байhан тухай, капиталис оронуудай хүдэлмэришэдэй буhалгаан тухай, баруун оронуудта экономическа доройтон уналгын болохо байhан тухай газетэнүүд мэдээсэнэ.

(ТАСС).

ЖЕНЕВЭ

ЖЕНЕВЭДЭ УУЛЗАЛГА БОЛОБО

ТАСС

Стратегическэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха тухай хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадаха совет, американ делегацинуудай уулзалга ООН-ой Женевэдэхи отделениин дэргэдэ байдаг СССР-эй саг үргэлжын түлөөлэлгэтэ эмхиин байшан соо болобо. СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо В. С. Семенов — СССР-эй делегациие, элшэн сайд А. Джонсон США-гай делегациие толгойлно.

БЕЙРУТ

ЛИВАНДА ДЕМОНСТРАЦИ БОЛОБО

ТАСС

Израилиин дээрмэшэ сэрэгүүдэй добтолгодо ходо ходо ородог районуудай хүн зонтой hаналаа нэгэдэлгын демонстраци Ливанай ниислэл хотодо болобо. Хэдэн арбаад мянган хүн город соогуур үнгэрэн, парламентын байшан худар ошоhон байгаа. Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулгануудые демонстрацида хабаадагшад эрид буруушаажа, Урда Ливанай hуурин тосхонуудай хүн зониие дэмжэжэ байhаа мэдүүлбэ.

Израилиин хархис хүсэнүүдэй добтолгонуудhaa хохидогшодтой hаналаа нэгэдэлгын демонстрацинууд Сайда, Тир хотонуудта болоо.

ХАНОЙ

ПАРТИИН ОЙДО

ТАСС

Вьетнамай Ажалшадай партиин эмхидхэгдэн байгуулагдаhaар 45 жэлэй ойтой (1930 оной февралиин 3) дашарамдуулан, Партиин түүхэ шэнжэлдэг ПТВ-гэй ЦК-гай дэргэдэхи түбэй комисси «Вьетнамай Ажалшадай партиин ажал ябуулгын 45 жэлэй ой» гэhэн гаршагтай брошюра барлан гаргаба.

Тодорхойлон хэлэбэл, брошюра дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «1917 оной октябрь hарада болоhон供Ородой агуу ехэ революци хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе сагай, дэлхэй дээрэ капитализмhaa социализмда орохо үе сагай эхи табяа. Тэрэ гэhэнhээ хойшо колониальна ба дулдыданги байдалтай оронуудтахи национально-сүлөөрэлгын революци дэлхэйн пролетариадай революциин таhаршагүй хубинь болоо».

Вьетнамай хойто хубида социализм байгуулгада, хариин булимтарагшадта эсэргүүгээр вьетнам арадай хэhэн тэмсэлдэ ПТВ-гэй дүүргэhэн үүргые, ажал ябуулгые брошюра элирхэйлэн хөөрэнэ. Партяар хүтэлбэрилэгдэhэн вьетнам арад бэрхэшээл түбэгүүдые гаталан дабажа, илалта туйлаха гээд этигэн найдажа байhанаа энээн дотор мэдүүлнэ.

ВИДЖАЯВАДА

ДЕМОКРАТИЧЕСКА ХҮСЭНҮҮДЭЙ НЭГЭДЭЛЭЙ ТҮЛӨӨ

ТАСС

Индиин Коммунис партиин X съезд орон доторхи политическэ байдал тухай тогтоол нэгэн hаналтайгаар баталан абаа. КПИ-гэй национальна Советэй секретарь Н. К. Кришнан энэ тогтоол съезд дээрэ табиба. Политическэ байдалда ехэ хубилалтанууд боложо байна гэжэ КПИ-гэй съезд тэмдэглээ. Империализмда эсэргүү, демократическа хүдэлөөнүүд үргэдэнэ. Иимэ байдалда зүүнэй үзэлтэй ба демократическа хүсэнүүдэй нэгэдэлые улам бэхижүүлхэ шухала гэжэ КПИ-гэй съезд тоолоно.

Советскэ Союзтай, бусад социалис оронуудтай Индиин харилсаа холбооe саашадань үргэдхэхэ шухала гэжэ Индиин Компартии тоолоно гээд КПИ-гэй съезд тэмдэглэбэ. Энэ харилсаан ороной национальна аша туhые хамгаалха хэрэгтэ найдамтай түшэг тулгууринь болохо байна.

Империализмда, монополис капиталда, феодализмда эсэргүү политическэ, экономическа үргэн ехэ ажал ябуулга хэхээр энэ тогтоол дотор хараалагдана.

ВАШИНГТОН

Шахардуу байдал hуларуулха шухала

ТАСС

Американ олониитын мэдээжэ түлөөлэгшэдые, эрдэмтэдые, наймаашадые нэгэдүүлдэг Американ-совет харилсаанай комитет мэдүүлгэ тунхаглуулба. Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай хоорондохи харилсаанай hайжаралга бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хуби заяанда шухала үүргэ дүүргэхэ байна гээд тэрээн доторнь хэлэгдэнэ.

hүүлэй жэлнүүдтэ Холбоото Штадуудай, Советскэ Союзай хоорондохи харилсаанай hайжаржа байhанда американецууд урмашан баясана. «Хүйтэн дайн» сарагдажа, шахардуу байдал hуларжа захалhан байна. Агууехэ хоёр ороной хоорондохи асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Энээнhээ уламжалан, хоёр ороной хоорондо хёмороон, зүришэлдөөнүүд нилээд бага болоо.

БУЭНОС-АЙРЕС

Чилиин патриодуудта эрхэ сүлөө олгохо!

ТАСС

Сантьягоhaa ороhон мэдээсэлнүүдэй ёhoор, сэрэгэй хунтаар баригдажа тушаагдаhан Арадай нэгэдэлэй хэдэн хүтэлбэрилэгшэд «Ритток» гэжэ концлагерьта хаагдажа байна. Эдэнэй бэе ехээр мууданхай. Медицинскэ туhаламжа үзүүлдэггүй байhанhaaнь уламжалан, экономикын министр байhан Карлос Матус, дотоодын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо байhан Даниэль Вергар, Чилиин ажалшадай нэгэдэмэл профцентрэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Аламиро Гусман болон политическэ, профсоюзай бусад ажал ябуулагшадай бэе муудаа.

УНШАГТЫ hОНИРХОХОЛ БАЙХАТ

ХҮРГЭЖЭРХИЕЭН ҮРЭЬӨӨ—ТУГАЛ

Англиин эрдэмтэд герефо[illegible]ско сэбэр үүлтэрэй бухы[illegible] абаад, тэрэнээ 196 градус [illegible] тэндэ байлгажа хүргөөд, [illegible] дели үнгэрhэн хойно [illegible] үрээ гэдэхээжэ ерээд, [illegible] холимол үүлтэрэй үнеэ [illegible] кусственна аргаар үрэжүүл[illegible] Тиигэжэ ян хүрэгдэhэн үр[illegible] үрэжүүлэгдэhэн үнеэн[illegible] ямаршьегүй hайн тугал гар[illegible]

hайн үүлтэрэй үхэрнүү[illegible] ондоо тээ холо абаашаха [illegible] хэхын тула бүхэли hүрэг [illegible] лые зөөжэ шэрэжэ, ехэ гар[illegible] ша хэхээ болижо, удаах[illegible] гансахан хүрэгдэhэн үр[illegible] лэ хэдышье холо абааша[illegible] үнеэдые үрэжүүлдэг боло[illegible] саг холо бэшэ болоо гээд [illegible] дэмтэд багсаана.

ХЭМЭЛ ШҮДЭТЭЙ ХОНИД

Шотландиин хада газар[illegible] районуудта хонид түхэр[illegible] сүүдхэ соо хээрын бэлшээр[illegible] ябадаг. Эндэхи ногоонии[illegible] шэлдэн хатуу аад, хонид[illegible] шүдэн ехэ түргэн элэдэг, [illegible] дадаг. Тиимэhээ наял [illegible] дүрбэн наhатай боложо ябаха[illegible] хонидые мяханда тушаах[illegible] баатай бологдоно. Энээн д[illegible] рэhээ хонидто хэмэл шүдэ т[illegible] бижа үгэдэг болонхой. Эн[illegible] нэй ашаар эгээл hайн үүлт[illegible] рэй, үнэтэй хонидые ушар[illegible] дүрбэ-табан жэлдэ мяхаа[illegible] гүй байлгаха аргатай боло[illegible]

ЗҮГЫНҮҮДЫЕ ИНКУБАТОРААР ГАРГАНА

Америкын Холбоото Шт[illegible] дуудта hүүлэй үедэ инкубат[illegible] раар зэрлиг зүгынүүдые олон[illegible] үсхэбэрилэн гаргадаг боло[illegible] хой. Тэрэнь дэмышье бэш[illegible] байба. Ажалгалта хээд үзэл[illegible] дэнь, зэрлиг зүгынүүдэй ба[illegible] даг газарта хүсы үбэнэй [illegible] гоонойнь ургаса гурба да[illegible] ехээр абтана. Тиигэжэ тэх[illegible] лэй ургамалнуудай ургас[illegible] эрид дээшэлhэнэй ашаар [illegible] гынүүдые инкубаторта [illegible] үсхэбэрилхэдэ хэдэhэн гар[illegible] шань дары тэхэрюулэгдэнэ.

ХАРТААБХЫН ХАЛЬhААР ХЭГДЭhЭН АМhАРТА

Бирмингемэй университед[illegible] эрдэмтэд хартаабхын халь[illegible] хюрөөгөй хибэдэнэ, hолоэ[illegible] hошо, муу шанартай крахм[illegible] гэхэ мэтые холёод, түсх[illegible] пластмасс хэдэг болонхо[illegible] Энэ зүйлөөр hүүлдэнь эдэ[illegible] амhарта бүтээн гаргада[illegible] Энэнь гансашье бухэ амhар[illegible] болодог бэшэ, мүн буд нэхэ[illegible] гын машинануудай детал[illegible] гэр байдалай хэрэгсэл хэхэ[illegible] болоно. Тэрэ пластмассань з[illegible] дэб янзын үнгэтэй шэлдэл ад[illegible] ли hиимэгэр байха юм.

СЭСЭГШЬЕ ЗАРИМАНДАА АЮУЛТАЙ

Үбшэнтэнэй хэбтэhэн ороной хажуудахи тумбочка дээрэ сэ[illegible] сэг табиатай байхадаа, [illegible] аятай аад даа. Теэд сэсэгү[illegible] дые больницын палатада [illegible] доошье асархаяа болёо [illegible] дээрэ гэжэ зариман тоол[illegible] Үнатай амhарта соо табиат[illegible] байhан сэсэгтэ оройдоол [illegible] болоод байхадань, хүнэй [illegible] бэедэ аюултай бактери [illegible] болодог гэжэ американ [illegible] гууд тодорхойлоо. Гурбо[illegible] сүүдхэ болоод байхада, т[illegible] бактеритэй микрофлоронь [illegible] ри ехээр бэхижэжэ, тэрэн[illegible] антибиотигуудаарш[illegible] хын аргагүй болодог.

ЗҮГЫН ХОРОН БА РЕНТГЕН

Зүгын хороной эм домто[illegible] олондо мэдээжэ аад даа. [illegible] шаг эрдэмтэд зүгын хорон[illegible] үшөө нэгэ гайхалтай зүйл[illegible] элирүүлбэ. Рентгенэй гэрэл[illegible] шаруулхада амиды органи[illegible] да зарим тэды муу нүлөө[illegible] байдаг ха юм даа. Зүгын х[illegible] ро түрхэед, рентгенэй гэрэл[illegible] оруулхада, тэрэ муу нүлөө[illegible] hураггүй бараг болодог б[illegible] на. Саашадаа хүнэй органи[illegible] хамгаалха тиимэ эм дом б[illegible] болгохын тула шэнжэлгэ[illegible] хэгдэжэ байна.

ХЛОПОГhОО АБТАhАН ХИЛЭЭМЭН

Мүнөө текстильнэ промыш[illegible] ленностида гол түлэб синтети[illegible] ческэ бүдөөр хубсаhа ху[illegible] оёдог боложо байгааш[illegible] hаань, хлопогоор хэhэн бү[illegible] үшөөл өөрынгөө шанарые а[illegible] данагүй.

Мүн баhа хлопогые шэнн[illegible] сын талханай орондошье х[illegible] рэглэжэ болоно. hаяшаг хл[illegible] погой үрэhэнhөө татаhан та[illegible] хые шэнисын талхантай хо[illegible] лёод, хилээмэ барижа үзэхэ[illegible] дэнь, тэрэнь ехэ амтата[illegible] миин талханhaa hураггүй бе[illegible] лок элбэгтэй байба. Дэлхэй[illegible] дээрэ мүнөө 2 миллион тонн[illegible] хлопогой талха үйлэдбэри[illegible] болохо юм. Тиигэбэл, дэлх[illegible] дээрэ дуталдадаг белогые за[illegible] рим тэды хүсэлдүүлжэ болохо[illegible] байна.

(«Сельская новь» журналhaa абтаба).

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй 1975 оной социалис уялганууд. Россин Федерациин арадай ажахые 1974 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Партийна даабари» гэhэн Е. Ефимовэй корреспонденци. «hунгагшадай захилаар бүтээгдээ» гэжэ С. Преловскаягай корреспонденци. Редакцида ерэhэн бэшэгүүд.

Гурбадахи хуудаhанда: хүдөө нютагуудта барилга эрхилхэ асуудалаар О. Кулеш гэгшын корреспонденци. «Социалис оронуудта» — суглуулбари. Уласхоорондын шэнжэлэл. «Дэлхэйн hонинной дээжэ» гэhэн гаршаг доро тобшо мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Бишье ород хэлэ шудалха байгааб» гэhэн ТАСС-ай корреспондент М. Рыбаковой статья. Нютаг нютагай hонин. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Үхибүүдтэ. «Газар дайда дуугаар гэрэлтэнэ», фильм-концерт. 18.45 — Телевизионно hонин. 19.05 — «1975 оной урал шүлэг» — семинар. 19.35 — Бурхан шажанда эсэргүү темээр хөөрэлдөөн (буряадаар). 19.50 — «Факел». Агуу Илалтын 30 жэлэй ойдо дайнай үеын дуунуудай концерт. 20.40 — «Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 20.55 — «Танай бэшэгүүдээр». «Хлеб наш, твой и мой». 21.25 — Соносхолнууд. 21.30 — «Атлантика» — телевизионно зүжэг (1—2-дохи хуби).

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, секретариат — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-25, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67,81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01314. Заказ № 0444